

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobkyně: **SPV Pelhřimov, a.s.**, IČ: 251 57 507
sídlem Plevnice 42, 393 01 Olešná
zastoupené advokátkou JUDr. Sylvií Sobolovou, Ph.D.
sídlem Jungmannova 745/24, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

za účasti
osoby zúčastněné na řízení: **Státní zemědělský intervenční fond**, IČ: 481 33 981
sídlem Ve Smečkách 801/33, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra zemědělství ze dne 25. 7. 2024 č. j. MZE-52030/2024-11155,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Předmět řízení a jeho průběh

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí, jímž ministr zemědělství (dále též „ministr“) potvrdil rozhodnutí žalovaného Ministerstva zemědělství, Odboru Řídicí orgán rozvoje venkova, ze dne 9. 4. 2024 č. j. MZE-22391/2024-14113. Tímto rozhodnutím žalovaný jako prvostupňový orgán zrušil veřejnoprávní smlouvu „Dohoda o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova ČR“ (dále též „Dohoda“) uzavřenou dne 8. 11. 2018 mezi osobou zúčastněnou na řízení - Státním zemědělským intervenčním fondem (dále též „Fond“) a žalobkyní - žadatelkou o dotaci na projekt „Modernizace technologií chovů prasat s vyšší integrací ICT a vytvoření srovnatelných metodik výpočtů“ reg. č. 17/005/1611a/563/000104 (dále též „projekt“), která byla podána dne 1. 11. 2017 (pod výrokem I.), a určil, že účinky rozhodnutí žalovaného vydaného v tomto přezkumném řízení nastávají ode dne uzavření Dohody (pod výrokem II.). Podle čl. II Dohody měla být dotace ve výši 17 590 000 Kč spolufinancována ze 49,5% příspěvkem EU v částce 8 707 050 Kč a z 50,5% příspěvkem z národních zdrojů ČR v částce 8 882 950 Kč.
2. Ke dni uzavření Dohody dne 8. 11. 2018 byla jediným společníkem žadatelky společnost AGROFERT, a.s., IČO: 26185610, se sídlem Pyšelská 2327/2, 149 00 Praha 4 (dále též „společnost AGROFERT“), jejímž akcionářem byl do 3. 2. 2017 Ing. A. B., který dne 1. 2. 2017 založil dva svěřenské fondy, a to AB private trust I, svěřenský fond, IČ: 07197233, spravovaný Ing. Z. P., svěřenským správcem, a AB private trust II, svěřenský fond, IČ: 07197268, spravovaný JUDr. A. B., svěřenským správcem. Dne 3. 2. 2017 Ing. A. B. jako zakladatel svěřenských fondů a jediný obmyšlený, a předseda vlády České republiky v období od 6. 12. 2017 do 17. 12. 2021, vložil do obou svěřenských fondů všechny kmenové akcie společnosti AGROFERT.
3. Ve dnech 28. 6. 2019, 7. 8. 2020, 28. 6. 2021 a 28. 6. 2022 žadatelka žádostmi o průběžnou platbu požádala Fond o proplacení dotace projektu.
4. Fond sděleními ze dnů 10. 2. 2020, 18. 1. 2021 a 26. 1. 2022, žadatelku informoval, že administrace jejích žádostí o průběžné platby a platby nebudou provedeny v termínech, které předpokládají Obecné podmínky Pravidel, jimiž se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020, platné pro 5. kolo příjmu žádostí „z důvodu prověřování způsobilosti příjemce dotace“ ve smyslu čl. 48 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014 ze dne 17. července 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém, opatření pro rozvoj venkova a podmíněnost, v platném znění (dále též „Nařízení 809/2014“), spojené s probíhajícím auditním šetřením Evropské komise (dále též „Komise“) č. UMB/2019/003/CZ ohledně Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (dále též „EZFRV“) a souladu fungování zavedených řídicích a kontrolních systémů, ve vztahu k vyloučení střetu zájmů Ing. A. B. (dále též „Audit“).
5. Dne 10. 5. 2023 Fond sdělil žadatelce, že po ověření způsobilosti výdajů a ověření splnění veškerých podmínek pro proplacení finančních prostředků, jí schválil dotaci na projekt ve výši 0 Kč a informoval ji o ukončení administrace žádosti o dotaci, s odkazem na zjištění Auditů, že Ing. A. B. měl vliv na rozhodování horizontálních orgánů EU a byl zapojen do plnění rozpočtu EU v České republice. Zavedený řídicí a kontrolní systém nezabránil tomu, aby přidělování finančních prostředků EU nebylo ovlivněno střetem zájmů Ing. A. B., zejména u programů nebo odvětví, které mohly zvýhodnit projekty předložené

společnostmi skupiny společnosti AGROFERT. Toto sdělení bylo žadatelce doručeno dne 15. 5. 2023.

6. Dne 17. 7. 2023 žalovaný usnesením č. j. MZE-41041/2023-14113 zahájil podle § 165 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též „*správní řád*“) přezkumné řízení ohledně Dohody.
7. Dne 9. 4. 2024 žalovaný rozhodnutím č. j. MZE-22391/2024-14113 (napadené prvostupňové rozhodnutí) zrušil Dohodu s účinky ode dne jejího uzavření, jak je uvedeno pod bodem 1. tohoto rozsudku. V odůvodnění odkázal na výsledky auditního šetření Komise a konstatoval, že se na Ing. A. B. vztahuje § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění do 31. 12. 2023 (dále též „*zákon o střetu zájmů*“) a čl. 61 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2018/1046, v platném znění (dále jen „*Nařízení 2018/1046*“), v důsledku čehož veškeré dotace poskytnuté skupině společností AGROFERT po dni 1. 9. 2017 (po rozhodném datu pro použití § 4c zákona o střetu zájmů) jsou s ním v rozporu, jestliže žádost o dotaci byla podána dne 1. 9. 2017 nebo po tomto datu (v daném případě byla žádost o dotaci podána dne 1. 11. 2017), a dotace byla poskytnuta v době, kdy byl Ing. A. B. veřejným funkcionářem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. V daném případě byl Ing. A. B. ke dni uzavření Dohody dne 8. 11. 2018 předsedou vlády České republiky a podílel se na plnění rozpočtu EU v České republice. Česká republika považovala za nutné chránit vnitrostátní dotace poskytované ze státního rozpočtu a dotace poskytované z jiných evropských fondů přijetím § 4c zákona o střetu zájmů, je proto nutné zmiňované ustanovení vykládat tak, že efektivně ochraňuje i dotace z EZFRV. Ovládání ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů lze realizovat nejen právně, ale i fakticky. Rozhodující vliv lze uskutečňovat přímo, i prostřednictvím jiných osob, a postačuje i pouhá možnost uplatňovat rozhodující vliv, je-li reálná a podložená. Dále citoval závěry Komise, podle nichž s přihlédnutím k obsahu statutů obou svěrenských fondů a ke skutečnosti, že jsou ovládajícími osobami společnosti AGROFERT, ovládá Ing. A. B. nepřímou celou skupinu společností AGROFERT právě prostřednictvím svěrenských fondů. Statuty svěrenských fondů jsou nastaveny tak, aby umožnily Ing. A. B. nadále vykonávat na společnosti skupiny AGROFERT rozhodující vliv ve smyslu § 74 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, (dále též „*ZOK*“). Ačkoli Ing. A. B. nemá formálně práva k akciím, má možnost zasahovat do složení orgánů, které tyto pravomoci mají, tj. svěrenský správce a rada protektorů, a též má právo na potřebné informace. Statuty svěrenských fondů stanoví, že vyčleněné akcie nesmí být při správě svěrenského fondu zcizeny jinak, než formou vydání majetku (akcií) obmyšlenému, tj. za života Ing. A. B. výlučně do jeho rukou, nemůžou být ani jakkoli zatíženy. Možnost svěrenských správců uplatňovat ve společnosti AGROFERT rozhodující vliv je vzhledem k těmto skutečnostem přes naplnění znaků podle § 75 odst. 1 a 2 ZOK formální. Kritérium způsobilosti příjemce je předmětem správní kontroly podle čl. 48 Nařízení 809/2014. Veřejnoprávní smlouva nesmí být v rozporu s právními předpisy, nesmí je obcházet a musí být v souladu s veřejným zájmem. Ohledně dopadů rozhodnutí do práv žalobkyně žalovaný uvedl, že jiný postup, než zrušení Dohody by přicházel v úvahu jedině v případě zjevného nepoměru mezi ochranou práv nabytých v dobré víře a ochranou veřejného zájmu, jímž je v posuzované věci ochrana českých veřejných rozpočtů, proto takový nepoměr neshledal. Žalovaný uvedl, že posuzovaný projekt není jediný, jenž byl shledán nezpůsobilým v důsledku porušení § 4c zákona o střetu zájmů. U žadatelů ze skupiny společnosti AGROFERT byly z tohoto důvodu pozastaveny platby za 581 418 529 Kč. Okolnosti případu pak podle žalovaného odůvodňují zrušení Dohody, a to k datu jejího uzavření. Proti tomuto rozhodnutí podala žadatelka rozklad.

8. O rozkladu žadatelky rozhodl ministr napadeným rozhodnutím (ze dne 25. 7. 2024 č. j. MZE-52030/2024-11155) tak, že rozklad zamítl a rozhodnutí žalovaného potvrdil. V odůvodnění na námitky žadatelky nevešel, ztotožnil se s žalovaným, že žalobkyně není způsobilou příjemkyní dotace podle Dohody.
9. Proti rozhodnutí správních orgánů brojí žalobkyně obsáhlou žalobou, v ní označuje oba stupně správních orgánů jednotně jako žalovaného.

2. Žaloba

10. *Zaprvé.* Žalobkyně namítá, že přezkumné řízení bylo zahájeno až po uplynutí prekluzivní lhůty stanovené v přímo použitelném čl. 3 odst. 1 Nařízení Rady č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (dále též „*Nařízení 2988/95*“). Uvedla, že v okamžiku uzavření veřejnoprávní smlouvy příjemce získává výhodu vzniku veřejného subjektivního práva na zaplacení dotace při splnění stanovených podmínek. Pokud žalovaný zahájil řízení podle vnitrostátního práva z moci úřední s cílem odebrat žalobkyni tuto výhodu spojenou s existencí Dohody, zahájil řízení o uložení správního opatření podle čl. 4 Nařízení 2988/95, jímž je zrušení Dohody jako odebrání výhody, jež byla podle žalovaného získána neoprávněně. Jelikož domnělé porušení § 4c zákona o střetu zájmů a čl. 61 Nařízení 2018/1046 mělo nastat již v okamžiku uzavření Dohody, k němuž došlo dne 8. 11. 2018 a přezkumné řízení bylo zahájeno dne 17. 7. 2023, zahájil žalovaný řízení v rozporu s čl. 3 odst. 1 Nařízení 2988/95. Z důvodu překročení prekluzivní lhůty pro zahájení přezkumného řízení jsou rozhodnutí zatížena vadou nezákonnosti.
11. *Zadruhé.* Žalobkyně poukazuje na to, že žalovaný vědomě rezignoval na řádné zjištění skutkového stavu věci bez důvodných pochybností. Konstatoval rozpor Dohody s § 4c zákona o střetu zájmů a s čl. 61 Nařízení 2018/1046, aniž prokázal naplnění hypotéz těchto ustanovení. Nepovažoval za nutné objasnit, kdo, kdy, jakým jednáním či opomenutím (skutkem) uvedené právní předpisy porušil. Nemohl tudíž přezkoumatelným způsobem dospět k závěru o rozporu Dohody s právními předpisy, ani určit okamžik zrušení Dohody. Žalovaný rozpor Dohody s právními předpisy toliko presumoval na základě předběžných a právně nezávazných závěrů Auditů, v rozporu s rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu, který dovodil, že věcnou správnost Auditů nelze presumovat v řízeních, která mají za důsledek negaci právního nároku, na již přiznanou (poskytnutou) dotaci. Uzavřením Dohody vznikl žalobkyni nárok na její poskytnutí. Žalovaný však přistoupil k Auditům jako k nezpochybnitelné „koruně důkazů“, když: 1) odmítl vypořádat řadu námitek žalobkyně proti skutkovému a právnímu posouzení věci, ze kterého Audit vycházel, s poukazem na skutečnost, že obdobné námitky již byly vypořádány v rámci Auditů, jehož se žalobkyně nemohla účastnit a vykonávat v jeho průběhu jakákoliv procesní práva a 2) odmítl provést žalobkyni navržený soubor důkazních prostředků, jež vyvracely skutková zjištění a jejich právní posouzení v rámci Auditů.
12. *Zatřetí.* Žalobkyně uvádí, že žalovaný nesprávně posoudil věc po právní stránce. Má za to, že ust. § 4c zákona o střetu zájmů na Dohodu nedopadá, při jejím uzavírání nemohlo být porušeno. I kdyby na Dohodu dopadalo, nemohlo by být porušeno proto, že společnost AGROFERT k okamžiku uzavření Dohody byla ovládána výlučně Ing. Z. P., svěřenským správcem, který nikdy nebyl veřejným funkcionářem ve smyslu zákona o střetu zájmů. Též namítá, že čl. 61 Nařízení 2018/1046 dopadá pouze na Fond, porušení tohoto ustanovení žalobkyni nebylo prokázáno.

13. *Začtvrté.* Žalobkyně poukazuje na to, že žalovaný v rozporu se zákonem vztáhl účinky zrušení Dohody již k okamžiku jejího uzavření. Jestliže v souvislosti s uzavřením Dohody by došlo k porušení zákona o střetu zájmů, pak se porušení dopustil Fond jako poskytovatel dotace a nikoli žalobkyně, jelikož nikdy Fondu nesdělila žádné nesprávné či zavádějící údaje. Nebyly tudíž splněny podmínky podle § 99 odst. 3 správního řádu ke zrušení Dohody s účinky *ex tunc*. Podle žalobkyně si je této skutečnosti žalovaný vědom, proto se vyhýbá odpovědi na otázku, komu je tvrzené porušení právních předpisů přičitatelné.
14. Žalobkyně zdůrazňuje, že popsány vadami jsou zatížena rozhodnutí obou stupňů správních orgánů. V napadeném rozhodnutí se kromě toho ministr nevypořádal s její argumentací, zejména ohledně způsobu ovládání společnosti AGROFERT a fungování svěřenských fondů, do nichž byly akcie jmenované společnosti vloženy. Rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné, popř. dospívá k nesprávným úvahám, např. v konstatování, že žalobkyně údajně poskytla Fondu nesprávné a neúplné informace o svém právním postavení, což je v rozporu s obsahem správního spisu. Poukazuje na to, že v okamžiku uzavření Dohody žalovaný, ani nikdo jiný, nevykládal příslušné právní předpisy způsobem, jakým tak nyní činí; naopak správní orgány takový výklad opakovaně vyvracely. O schopnosti žalovaného nyní posoudit objektivně soulad Dohody s právními předpisy žalobkyně má pochyby. Žalovaný bude rozhodovat i o paralelně uplatněném návrhu žalobkyně na zaplacení přiznané dotace, což jeho institucionální podjatost v tomto ohledu ještě umocňuje.

3. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl ji jako nedůvodnou zamítnout. Odkázal na závěry napadeného rozhodnutí a doplnil *ad zaprvé*, že aplikace promlčecí lhůty podle čl. 3 odst. 1 Nařízení 2988/95 je vyloučena, neboť v daném případě žalobkyni dotace vyplacena nebyla. Žalobkyni nebyly poskytnuty žádné finanční prostředky Evropské unie, které toto nařízení chrání, ani prostředky z rozpočtu České republiky. Neoprávněně získaná výhoda, ke které se Nařízení 2988/95 vztahuje, je spojována s již vyplacenými finančními prostředky. I kdyby vzal v úvahu možnost aplikace čl. 3 odst. 1 Nařízení 2988/95 (*quod non*) a již na uzavření Dohody nazíral jako na nesrovnalost ve smyslu čl. 2 odst. 1 Nařízení 2988/95, pak v rámci běhu lhůt se promlčecí doba přerušuje každým úkonem správního orgánu oznámeným dané osobě, který se řízení o nesrovnalosti týká a promlčecí doba začíná běžet znovu od provedení každého úkonu způsobujícího přerušování. V daném řízení žalovaný poukázal na dva úkony Fondu, které běh promlčecí lhůty podle něho přerušují. Jedná se o sdělení Fondu o pozastavení administrace žádosti o dotaci k projektu ze dne 10. 2. 2020 č. j. SZIF/2020/0125883, doručené žalobkyni téhož dne a přípis Fondu o ukončení administrace žádosti o dotaci k projektu ze dne 10. 5. 2023 č. j. SZIF/2023/0414581, doručený žalobkyni dne 15. 5. 2023. Námitka prekluze není proto opodstatněná.
16. Žalovaný *ad zadruhé* konstatoval, že v odůvodnění rozhodnutí vyložil důvody, které jej vedly ke zrušení Dohody v přezkumném řízení. Stejně tak je z odůvodnění seznatelné, z jakého skutkového stavu vycházel, jaké podklady vzal v úvahu a proč a jak věc právně posoudil. Skutečnost, že žalobkyně porozuměla důvodům rozhodnutí, vyplývá i z toho, že je podrobuje obsáhlým námitkám; nesouhlas žalobkyně s odůvodněním či představa žalobkyně o podrobnosti odůvodnění nepředstavuje překážku nepřezkoumatelnosti. V rámci přezkumného řízení je skutkovým stavem věci posouzení způsobilosti žalobkyně jako

příjemce dotace, se zřetelem na právní předpisy upravující střet zájmů. Žalovaný vycházel ze závěrů Auditů, že financování Programu rozvoje venkova České republiky je závislé na následném financování z EZFRV, proto závěry Auditů jsou pro žalovaného v konečném důsledku určující. Z důvodu probíhajícího Auditů pozastavil Fond administraci žádosti nejen projektu žalobkyně, ale i dalších projektů k žádostem o dotace společností AGROFERT.

17. Žalovaný *ad zatřetí* uvedl, že v odůvodnění rozhodnutí dostatečně podrobně popsal své úvahy o stavu věci i o aplikaci příslušných právních předpisů a nesouhlasí, že by se odmítl zabývat souborem důkazních prostředků navržených žalobkyní. Správní spis obsahuje protokol o provedení důkazu listinou ze dne 12. 10. 2023 č. j. MZE-59306/2023-14113, ve kterém je zaznamenáno, že usnesení Tribunálu Evropské unie ze dne 14. září 2022 ve spojených věcech T-101/21 a T-213/21 bylo předloženo v anglickém jazyce, přičemž správní orgán do spisu založil volný překlad. Předložený soubor listin byl předmětem hodnocení správním orgánem v souladu s § 50 odst. 4 správního řádu. V rozhodnutí žalovaný uvedl, že tyto dokumenty nemění nic na závěru o reálné faktické možnosti nepřímého rozhodujícího vlivu Ing. A. B. na svěřenské fondy z hlediska nastavení správy řízení svěřenských fondů a z tohoto důvodu na rozporu s podmínkami § 4c zákona o střetu zájmů a čl. 61 Nařízení 2018/1046 v době, kdy byl Ing. A. B. současně veřejný funkcionář podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. Ing. A. B. nemá formálně práva k akciím vložených do svěřenských fondů, má však možnost zasahovat do složení orgánů svěřenských fondů, které formální práva k akciím mají, tj. svěřenský správce a rada protektorů, má právo na potřebné informace, a může se sám stát druhým svěřenským správcem. Důkazy předložené žalobkyní (zápisy z valných hromad společnosti AGROFERT, a.s., výroční zprávy) výše uvedenou faktickou možnost nepřímého rozhodujícího vlivu Ing. A. B. nerozpoukají. Dokládají, že svěřenská správcí vykonávají běžné pravomoci, které jim statuty svěřenských fondů umožňují, resp. ve kterých je neomezuji.
18. Žalovaný *ad začtvrté* zdůraznil, že žalobkyni nebylo nikdy poskytnuto žádné výslovné konkrétní ujištění o splnění podmínek ohledně střetu zájmů podle § 4c zákona o střetu zájmů a čl. 61 Nařízení 2018/1046. Uzavření Dohody nelze považovat za poskytnutí ujištění o splnění podmínek. Žalobkyně není způsobilým příjemcem dotace pro nesplnění podmínek § 4c zákona o střetu zájmů a čl. 61 Nařízení 2018/1046. Jestliže posuzování podmínek způsobilosti žadatele jako příjemce dotace spadá do oblasti posuzování zákonnosti Dohody, nelze nezákonnost veřejnoprávní smlouvy napravit jiným způsobem než tím, že Dohoda je zrušena s účinky ode dne jejího uzavření. Za dodržení podmínek dotace je odpovědný její příjemce, nikoliv poskytovatel. Správní orgán vzal v přezkumném řízení při aplikaci § 94 odst. 4 správního řízení v potaz nezpůsobilost žalobkyně jako příjemce dotace, pro jejíž nezákonnost Dohodu zrušil a za veřejný zájem v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu označil skutečnost, že projekty společností ze skupiny AGROFERT, u nichž byla ze strany Evropské komise shledána nezpůsobilost k financování z EZFRV, by neměly mít důsledky pro české veřejné rozpočty. Žalovaný se též na rozdíl od žalobkyně nedomnívá, že by případná výplata dotací společností ze skupiny AGROFERT výhradně z českého rozpočtu představovala bez dalšího legitimní veřejnou podporu. Veškeré tyto projekty, včetně projektu žalobkyně, byly závislé na spolufinancování z EZFRV. Veškeré skutečnosti vedoucí k závěru, že žalobkyně nesplňuje kritéria způsobilosti žadatele jako příjemce dotace podle právních předpisů upravujících střet zájmů, vedou k provázanosti se skutečností, že zrušení Dohody v přezkumném řízení představuje zrušení i konkrétního právního titulu pro poskytnutí jakékoli platby žalobkyni.

4. Replika žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

19. Žalobkyně v replice setrvala na své argumentaci. Doplnila, že pro vznik „nesrovnalosti“, pojmu užitému v Nařízení 2988/95, postačuje i hrozba poškození unijního rozpočtu, prekluzivní lhůta dopadá proto i na dosud nevyplacené dotace. Žalovaným konstruovaná nesrovnalost měla nastat v okamžiku uzavření Dohody mezi žalobkyní a Fondem dne 8. 11. 2018, proto k zániku práva na zahájení přezkumného řízení došlo dne 8. 11. 2022. Jelikož žalovaný zahájil přezkumné řízení dne 17. 7. 2023, postupoval v rozporu s čl. 3 odst. 1 Nařízení 2018/1046. Úkony označené žalovaným běh lhůty nepřerušily, neučinil je příslušný orgán ve smyslu nařízení a netýkaly se vyšetřování nesrovnalosti nebo řízení o ní. Fond totiž není oprávněn vést žádné takové řízení. Žalobkyně dále uvedla, že pro vyslovení nezákonnosti Dohody je třeba úplně zjistit skutkový stav, což zahrnuje také jednání Fondu a jeho úředních osob při jejím uzavírání. Žalovaným citovaná judikatura týkající se odpovědnosti žadatele za splnění dotačních podmínek není na nynější věc přílehlavá, protože vycházela z podstatně odlišného skutkového stavu – porušení podmínek žadatelem. Žalobkyně též namítla, že nastavení fungování svěřenských fondů nemá na způsob ovládání společnosti Agrofert žádný vliv, neboť podmínky výkonu akcionářských práv jsou upraveny výlučně ve stanovách společnosti AGROFERT.

5. Jednání před soudem

20. Zástupkyně žalobkyně u jednání, které se konalo dne 17. 6. 2025, setrvala na své žalobní argumentaci. Zdůraznila, že právo zahájit přezkumné řízení podle ní prekludovalo. Zahájení kontroly Fondem ze dne 2. 11. 2022 totiž nepovažuje za úkon, kdy by lhůtu přerušil. Dále uvedla, že došlo k porušení § 4c zákona o střetu zájmů, k ovládání nemohlo dojít. Rozhodující vliv Ing. A. B. také nebyl doložen, nelze jej presumovat. K faktickému ovládání mělo být provedeno dokazování, aby bylo doložené, ani ve vztahu k čl. 61 Nařízení 2018/1046 střet zájmů nebyl prokázán. Není žádná spojitost Ing. A. B. s Programem rozvoje venkova. Dohoda byla nespravedlivě zrušena, i když byly žalobkyní splněny všechny podmínky.
21. Žalovaný setrval na své argumentaci a neztotožnil se se zástupkyní žalobce.
22. Žalobkyně navrhla, aby soud provedl důkazy:
- 1/ označené v žalobě:
- a) výpisem žalobkyně z obchodního rejstříku
 - b) žádostí o dotaci ze dne 24. 10. 2017
 - c) dohodou o poskytnutí dotace z programu rozvoje venkova ČR ze dne 18. 9. 2018
 - d) žádostí o platbu ze dne 28. 6. 2019
 - e) oznámením o výši dotace ze dne 10. 5. 2023
 - f) návrhem žalobkyně na zaplacení dotace ze dne 28. 11. 2023
 - g) usnesením Tribunálu EU ze dne 14. 9. 2022 ve spojených věcech T-101/21 a T-213/21
 - h) dopisem Komise společnosti AGROFERT ze dne 17. 10. 2019
 - ch) dopisem Komise společnosti AGROFERT ze dne 28. 11. 2019
 - i) dopisem Komise společnosti AGROFERT ze dne 22. 10. 2020
 - j) odpovědí Komise na žádost o informace ze dne 3. 10. 2019
 - k) rozhodnutím Komise o odepření přístupu k informacím ze dne 18. 12. 2019
 - l) usnesením Tribunálu EU ve věci T-507/22, Schrom Farms v. Komise
 - m) tiskovou zprávou Fondu ze dne 28. 11. 2019
 - n) vyjádřením Fondu v řízení sp. zn. 10 A 25/2023
 - o) internetovým článkem „Agrofert dokončil odkup divize od chemičky Borealis za asi 19,2 mld. Kč“
 - p) rozhodnutím Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 26. 9. 2019 č. j.

117665/2019/KUSK

- q) sdělením Komise 2021/C 121/01 – Pokyny k zabránění střetu zájmů
- r) návrhem žalobkyně na zaplacení dotace ze dne 28. 11. 2023
- 2/ uplatněné při jednání:
 - s) oznámením Fondu o zahájení kontroly projektu žalobkyně ze dne 2. 11. 2022
 - t) protokolem o kontrole č. 0100130773
 - u) nepodepsaným dopisem žalobkyně ze dne 7. 11. 2022
 - v) statutem a jednacím řádem Hodnotitelské komise
 - w) prováděcím rozhodnutím Komise ze dne 26. 5. 2015
 - x) seznamem o schválených žádostech o dotaci v rámci 5. kola Programu rozvoje venkova ze dne 22. 1. 2019

23. Žalovaný žádné důkazy nenavrl.
24. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
25. K námitkám uplatněným v jednací síni zástupkyní žalobkyně soud uvádí následující. Námitka, že sdělení o zahájení kontroly ze dne 2. 11. 2022 nemohlo vést k přerušení lhůty namítané prekluze, byla uplatněna až před soudem, v rozporu se lhůtou podle § 72 odst. 1 s. ř. s., nelze ji proto zohlednit. K dále namítanému soud uvede podrobněji níže.
26. Soud zamítl všechny návrhy na doplnění dokazování, které požadovala žalobkyně. Je tomu tak proto, že návrhy uvedené v žalobě a nyní označené ad 1/ jsou, s výjimkou bodu ad n), součástí správního spisu, ze kterého soud vychází, a žádný z účastníků obsah listin výslovně nezpochybňuje. Obsahem správního spisu se dokazování neprovádí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009 č. j. 9 Afs 8/2008-117). Tento závěr platí i tehdy, pokud žalobce dokazování částí správního spisu výslovně požaduje (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2024 č. j. 8 Afs 144/2022-39, bod 22). Současně soud uvádí, že žádost o dotaci v daném řízení byla podána dne 1. 11. 2017, a nikoli dne 24. 10. 2017, jak se uvádí ad b), dále, že Dohoda byla v daném případě uzavřena dne 8. 11. 2018, a nikoli dne 18. 9. 2018, jak se uvádí ad c). Návrh na důkaz ad n) se vztahuje k jinému řízení vedenému před Městským soudem v Praze, soud jej proto považuje též za nadbytečný. Soud z uvedených důvodů považuje návrhy na důkazy ad 1/ za nadbytečné provádět. Důkazy, které při jednání předložila zástupkyně žalobkyně, nyní označené jako ad 2/, soud považuje za nadbytečné provádět, jelikož ad s) až ad u) kontrola ze dne 2. 11. 2022 nebyla předmětem sporu, jedná se nadbytečné důkazy, stejně tak jako ad v) a ad w) soud neshledal důvod provádět důkaz evropskými dokumenty a k ad x) soud uvádí, že není rozhodné, kolik subjektů dotaci získalo, nýbrž zda v právě projednávané věci žalobkyně vyhověla podmínkám dotace.

6. Posouzení věci soudem

27. Před vlastním posouzením věci soud připomíná, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu soudy nemusí nutně reagovat na každý dílčí argument uvedený v žalobě. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace jako celku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014 č. j. 7 As 126/2013-19). Podstatné je, aby správní soud v odůvodnění rozhodnutí postihl všechny stěžejní námitky účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i reakce na některé dílčí a související námitky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014 č. j. 7 Afs 85/2013-

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

- 33). Soud rovněž může pro stručnost odkázat na část odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, s nímž se ztotožňuje. Jak uvedl Ústavní soud, „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (viz nálezn ze dne 12. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68.; viz též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015 č. j. 9 As 221/2014-43, či ze dne 25. 2. 2015 č. j. 6 As 153/2014-108).
28. Po seznámení se s obsahem správního spisu, zhodnocení jeho obsahu i rozhodných skutečností, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
29. Městský soud v Praze připomíná, že otázky týkající se společnosti ze skupiny AGROFERT, obdobných jako je nyní posuzovaná věc žalobkyně, byly již Městským soudem v Praze řešeny, a to v rozsudcích ze dne 20. 3. 2025 č. j. 10 A 92/2024-97, ze dne 30. 4. 2025 č. j. 6 A 87/2024-109, a ze dne 30. 4. 2025 č. j. 8 A 93/2024-122. Ve všech projednávaných věcech byly žaloby zamítnuty. Třetí senát neshledal důvod se od jejich závěrů odchýlit ani poté, co žalobkyně při jednání před soudem s jejich závěry polemizovala a předkládala argumenty, pro které by k nim nyní rozhodující senát neměl přihlížet. Jak bude rozvedeno dále, soud považuje polemiku žalobkyně se závěry desátého, osmého i šestého senátu za irelevantní, a argumenty v tamních rozsudcích považuje za příhodné. Současně soud má za to, že úlohou žalobce v řízení před správním soudem je v žalobě uvést jím spatřované skutkové či právní důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí [viz § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] a vymezit tak rozsah soudního přezkumu. V daném případě je napadeným rozhodnutím správní rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl o zrušení veřejnoprávní smlouvy v přezkumném řízení, nikoli rozhodnutí jiného senátu správního soudu. Úkolem soudu je reagovat na žalobní námitky proti napadenému rozhodnutí, nikoli se zabývat námitkami proti jinému rozsudku, byť téhož soudu, které jsou ze strany žalobkyně de facto námitkami kasačními. Soud konstatuje, že z odkazovaných rozsudků do značné míry při odůvodnění projednávané věci také vychází.
30. Soud považuje za vhodné uvést k námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí obou stupňů správních orgánů, která se prolíná žalobou a je na více místech, že podle setrvalé judikatury správních soudů zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je namístě jen u nejzávažnějších vad, v jejichž důsledku skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek právních důvodů, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006 č. j. 2 As 37/2006-63), nebo nevypořádá všechny zásadní odvolací námitky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008 č. j. 8 Afs 66/2008-71), anebo neuvede důvody, proč nepovažuje argumentaci účastníka řízení za důvodnou a jeho námitky za liché, mylné nebo vyvrácené (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005 č. j. 2 Afs 24/2005-44). Nepřezkoumatelné pro nedostatek skutkových důvodů je pak rozhodnutí zatížené vadami skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tam, kde správní orgán opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo tam, kde není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy provedl.
31. Zároveň správní orgány, stejně jako správní soudy, nemusejí budovat vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, postačí postavit proti nim vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68). Odpověď na základní námitky může

zahrnovat odpověď na některé námitky dílčí a související (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2013 č. j. 7 As 79/2012-54, nebo ze dne 29. 8. 2013 č. j. 7 As 182/2012-58, anebo ze dne 19. 2. 2014 č. j. 1 Afs 88/2013-66). Uvedené je příhodné obzvláště pro obsáhlá podání, i pro předmětnou žalobu, jejíž argumentace námitek je přestřena na 45 stranách.

32. *Ad zaprvé.* V předmětné věci rozhodnutím žalovaného, které potvrdil ministr napadeným rozhodnutím, byla v přezkumném řízení zrušena veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace (Dohoda) podle zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o SZIF“).
33. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 1. 2019 č. j. 8 Afs 165/2018-41 pod bodem [15] dovodil, že Dohoda, „kterou stěžovatel (nyní žalobkyně, pozn. soudu) podepsal, je veřejnoprávní smlouvou, jejíž režim je ovládán předpisy veřejného práva (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 58/2007-56). Posuzování účinků projevu vůle účastníka při uzavírání veřejnoprávní smlouvy musí vycházet ze základních zásad zakotvených v soukromoprávních kodexech, jež nalezly svůj odraz v ustanoveních o základních obsahových náležitostech veřejnoprávních smluv a o základních pravidlech jejich výkladu, zejména pak v § 159 spr. ř. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 23/2016-34).“ Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 24. 6. 2024 sp. zn. 18 A 12/2023 uvedl, že „[p]oskytovaná investiční dotace podle zákona o SZIF je obdobně jako v případě dotací podle § 14 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech dotací nenárokovou. Nemá-li žadatel o dotaci právní nárok na její poskytnutí, nemůže její poskytnutí legitimně očekávat – nárok na poskytnutí dotace vzniká až uzavřením dohody o poskytnutí dotace, do té doby má poskytovatel dotace široký prostor pro uvážení, komu, za jakých podmínek a zda vůbec dotaci poskytne“ (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS z 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014–46, č. 3324/2016 Sb. NSS).“
34. Lze proto konstatovat a ztotožnit se s žalobkyní, že uzavřením Dohody vzniklo žalobkyni veřejné subjektivní právo na poskytnutí dotace. Jinými slovy žalobkyně by měla právo na obdržení finančních prostředků při dodržení stanovených podmínek. Postup správních orgánů vedoucí k negaci takového práva vyžaduje od správních orgánů odůvodnění konkrétního a prokazaného porušení právních předpisů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2024 č. j. 6 Afs 71/2023-87, bod [39]). Soud se proto bude zabývat otázkou, zda takové povinnosti správní orgány dostály.
35. Podle § 165 odst. 1 správního řádu *soulad veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy lze přezkoumat z moci úřední. Strana veřejnoprávní smlouvy, která není správním orgánem, může dát podnět k provedení přezkumného řízení do 30 dnů ode dne, kdy se o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděla.* Podle odst. 2 tohoto ustanovení *veřejnoprávní smlouvu, která byla uzavřena v rozporu s právními předpisy, správní orgán zruší.* Podle odst. 3 tohoto ustanovení, *jestliže jsou v rozporu s právními předpisy jen některá ustanovení veřejnoprávní smlouvy, zruší se jen tato ustanovení, pokud z povahy veřejnoprávní smlouvy nebo z jejího obsahu anebo z okolností, za nichž byla uzavřena, nevyplývá, že je nelze oddělit od ostatních.* Podle odst. 7 tohoto ustanovení *není-li v odstavcích 1 až 6 stanoveno jinak, platí pro přezkoumání souladu veřejnoprávní smlouvy s právními předpisy obdobně ustanovení o přezkumném řízení s tím, že správní orgán není vázán lhůtami uvedenými v § 96 odst. 1 a § 97 odst. 2; při určení účinků rozhodnutí se přiměřeně použije § 99.*
36. K námitce uplynutí prekluzivní lhůty pro zahájení přezkumného řízení, jakožto stíhání nesrovnalosti ve smyslu Nařízení 2988/95, které žalobkyně dovozuje z porušení čl. 3 tohoto nařízení (*promlčecí doba pro zahájení stíhání činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti uvedené v čl. 1 odst. 1. Odvětvové předpisy mohou stanovit i kratší lhůtu, která však nesmí být kratší než tři roky. [...] Promlčecí doba pro stíhání se přerušuje každým úkonem*

příslušného orgánu oznámeným dané osobě, který se týká vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti. Promlčecí doba začíná znovu běžet od provedení každého úkonu způsobujícího přerušování), soud uvádí, že ačkoli Nařízení 2988/95 hovoří o promlčení, je zřejmé, že tato lhůta má prekluzivní povahu. Přitom pojmy doba a lhůta právní předpisy ani judikatura v tomto kontextu důsledně nerozlišují.

37. Podle čl. 1 odst. 2 Nařízení 2988/95 se *nesrovnalostí* rozumí *jakékoli porušení právního předpisu Společenství vyplývající z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, v důsledku kterého, je nebo by mohl být poškozen souhrnný rozpočet Společenství nebo rozpočty Společenstvím spravované, a to buď snížením nebo ztrátou příjmů z vlastních zdrojů vybíraných přímo ve prospěch Společenství, nebo formou neoprávněného výdaje.*
38. Nelze se ztotožnit se žalobkyní, podle níž je podmínkou vzniku *nesrovnalosti* faktické vyplacení prostředků z dotace. Z formulace v čl. 1 odst. 2 Nařízení 2988/95 *by mohl být poškozen* vyplývá, že za nesrovnalost je třeba považovat každé porušení unijního předpisu, které představuje i jen hrozbu či možnost poškození rozpočtu EU. Uvedené dovodil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2024 č. j. 4 Afs 52/2023-85 pod bodem [25]: „za nesrovnalost ve smyslu citovaného nařízení je nutno považovat porušení dotačních podmínek, kterým byl či případně mohl být poškozen rozpočet EU. Z uvedeného tak vyplývá, že pro závěr o nesrovnalosti ve smyslu nařízení č. 2988/95 postačí pouhá potencialita poškození unijního rozpočtu. Nelze tak souhlasit s argumentací žalovaného, že teprve v okamžiku, kdy byly stěžovateli vyplaceny na jeho účet prostředky z předmětné dotace, byly naplněny zmíněné podmínky nesrovnalosti podle nařízení č. 2988/95.“ (viz shodně rozsudek SDEU ze dne 6. 10. 2015, Firma Ernst Kollmer Fleischimport und-export, věc C-59/14).
39. Za okamžik vzniku nesrovnalosti, pokud došlo k porušení unijního předpisu, je v daném případě třeba považovat okamžik, resp. den, uzavření Dohody (viz bod [26] citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Afs 52/2023-85), od něž počíná běžet namítaná lhůta pro zahájení stíhání nesrovnalosti. Takovým stíháním je nepochybně i řízení o přezkum veřejnoprávní smlouvy, jelikož zrušením veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace by žalobkyně pozbyla nárok na již přiznanou dotaci (což ostatně nezpochybňuje ani žalovaný). Lhůta pro zahájení tohoto řízení s ohledem na čl. 3 Nařízení 2988/95 činí čtyři roky, neboť správní řád v § 165 žádnou kratší lhůtu nestanoví, a zároveň vylučuje použití lhůt podle svého § 96 a 97.
40. V daném případě Dohoda byla uzavřena dne 8. 11. 2018, žalovaný zahájil přezkumné řízení usnesením dne 17. 7. 2023, což je více než čtyři roky. Pro posouzení věci je proto stěžejní, zda byla tato lhůta včas přerušena. Podle žalovaného měly tyto účinky dva úkony Fondu, kterými jsou: 1) sdělení o pozastavení administrace žádosti o dotaci k projektu ze dne 10. 2. 2021 a 2) přípis o ukončení administrace žádosti o dotaci k projektu ze dne 10. 5. 2023, konkretizované pod bodem 15. tohoto rozsudku.
41. Podle čl. 3 odst. 1 třetí pododstavec Nařízení 2988/95 *promlčecí doba pro stíhání se přerušuje každým úkonem příslušného orgánu oznámeným dané osobě, který se týká vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti. Promlčecí doba začíná znovu běžet od provedení každého úkonu způsobujícího přerušování.*
42. Z citovaného lze dovodit, aby určitý úkon byl způsobilý přerušit běh uvedené lhůty, musí kumulativně splňovat tyto podmínky, musí: a) být vydán *příslušným orgánem*, b) být *oznámen dané osobě*, a c) se *týkat vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti*.
43. SDEU v rozsudku ze dne 11. 6. 2015, Pfeifer & Langen, věc C-52/14 k výkladu čl. 3 odst. 1 třetí pododstavec Nařízení 2988/95 konstatoval pod bodem 24, že „doba uvedená v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 má zajistit právní jistotu hospodářských subjektů (v tomto smyslu viz rozsudky Handlbauer, C-278/02, EU:C:2004:388, bod 40, jakož i SGS Belgium a další,

C-367/09, EU:C:2010:648, bod 68). Tyto hospodářské subjekty musí být totiž schopny určit, které z jejich operací jsou definitivní a které mohou být stále předmětem stíhání.“ Pod body 30 až 32 dále dovodil, že „pojem ‚příslušný orgán‘ ve smyslu tohoto ustanovení označuje orgán, který je příslušný učinit dotčené úkony týkající se vyšetřování nebo stíhání. Nic ve znění čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95 naopak nenasvědčuje tomu, že tento orgán musí být stejný jako orgán příslušný k přiznání nebo vymáhání neoprávněně získaných částek na úkor finančních zájmů Unie. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že při neexistenci pravidel unijního práva přísluší každému členskému státu určit orgány, které jsou podle vnitrostátního práva příslušné k tomu, aby učinily úkony týkající se vyšetřování nebo stíhání nesrovnalostí ve smyslu čl. 1 odst. 2 nařízení č. 2988/95. Členské státy proto mohou pravomoc stíhat nesrovnalosti přiznat jinému orgánu, než je orgán, který v projednávané věci přiznává náhradu nákladů na skladování nebo vymáhá její vrácení, s výhradou, aby tyto státy při této příležitosti nebránily účinnému použití unijního práva.“

44. Na základě citovaného lze konstatovat, že v dané věci orgánem příslušným ke stíhání nesrovnalosti týkající se Dohody je žalovaný, avšak úkon přerušující běh promlčecí doby mohl učinit i jiný orgán, byl-li příslušný k vyšetřování nebo k řízení o nesrovnalosti. Pokud by se muselo jednat o úkony orgánu příslušného ke stíhání nesrovnalosti, použilo by uvedené nařízení právě tento termín, nikoli obecnější pojem jako *vyšetřování nebo řízení* o nesrovnalosti. Stejně tak je logicky vyloučené, aby lhůtu stavěly jen úkony v rámci přezkumného řízení (jak namítá žalobkyně), protože tato lhůta je určující právě pro možnost zahájení tohoto přezkumného řízení. SDEU v usnesení ze dne 28. 6. 2022, OF, ve věci C-728/21 v bodu 19, k tomuto doplnil: „Pokud jde o pojem ‚úkon, který se týká vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti‘ ve smyslu čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95, Soudní dvůr rozhodl, že účelem promlčecí doby pro zahájení stíhání je zajistit právní jistotu a že tento účel by nebyl zcela naplněn, kdyby mohla být tato promlčecí doba přerušena jakýmkoliv úkonem kontroly obecné povahy ze strany vnitrostátní správy bez souvislosti s podezřením na nesrovnalosti týkající se dostatečně přesně vymezených operací“. Proto daný úkon musí souviset s konkrétní nesrovnalostí.
45. V nyní projednávané věci byla shledána dvě *vyšetřování*, která se týkala zjištěné nesrovnalosti.
46. Prvním vyšetřováním bylo auditní šetření prováděné Komisí ohledně souladu přiznání dotace s unijními předpisy. Oprávnění Komise ověřovat, zda se správní praxe shoduje s pravidly Unie, jakož i podmínky, za nichž jsou prováděny a kontrolovány finanční operace, vyplývá z čl. 9 odst. 1 a odst. 2 Nařízení 2988/95. Konečné závěry Auditů byly sděleny orgánům České republiky Formálním sdělením č. j. UMB/2019/003/CZ/COL ze dne 23. 2. 2021 (dále jen „Formální sdělení“) podle čl. 34 odst. 3 třetího pododstavce a čl. 40 odst. 1 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 908/2014 ze dne 6. července 2014, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o platební agentury a další subjekty, finanční řízení, schvalování účetní závěrky, pravidla pro kontroly, jistoty a transparentnost, v platném znění. Na podkladě souhrnné zprávy Generálního ředitelství pro zemědělství a venkov Evropské komise ze dne 11. 5. 2022 [česká verze: zn. agri.h.1(2022)3483334 (dále jen „Souhrnná zpráva“)] bylo následně podle čl. 52 Nařízení 1306/2013 vydáno prováděcí rozhodnutí Komise (EU) č. 2022/908 ze dne 8. června 2022, kterým se z financování Evropskou unií vylučují některé výdaje vynaložené členskými státy v rámci Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a v rámci EZFRV, zveřejněné ve Věstníku EU pod číslem C(2022) 3543 dne 10. 6. 2022 (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“). Fond odeslal žalobkyni v pořadí první sdělení ze dne 10. 2. 2020 č. j. SZIF/2020/0125883, další dne 18. 1. 2021 č. j. SZIF/2021/0071095, a ze dne 26. 1. 2022 č. j. SZIF/2022/0099530, ve kterých ji informoval,

že administrace žádostí o průběžnou platbu k projektu a platba nebude provedena v termínech, jež předpokládají Obecné podmínky Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014 – 2020, platné pro 5. kolo příjmu žádostí, z důvodu prověřování způsobilosti žalobkyně jakožto příjemce dotace ve smyslu čl. 48 Nařízení 809/2014, spojené s probíhajícím Auditem. O výsledku ověření způsobilosti byla žalobkyně písemně informována.

47. Druhé vyšetřování prováděl Fond na základě ukončeného auditního šetření, poté dne 10. 5. 2023 č. j. SZIF/2023/0414757 žalobkyni sdělil, že po ověření způsobilosti výdajů a ověření splnění veškerých podmínek pro proplacení finančních prostředků jí oznamuje výši schválené dotace na projekt ve výši 0 Kč a informoval ji o ukončení administrace její žádosti o dotaci ze dne 1. 11. 2017 reg. č. 17/005/1611a/653/000104 s odkazem na formulaci závěrů a zjištění Auditů ve Formálním sdělení a Souhrnné zprávě. Uvedené oprávnění Fondu vyplývá z § 12a odst. 1 zákona o SZIF ve znění účinném do 31. 12. 2022 (s účinností od 1. 1. 2023 jde o odst. 2, pozn. soudu).
48. Za úkon přerušující lhůtu lze podle soudu považovat nejen úkon v rámci vyšetřování, nýbrž i úkon mu předcházející „*týkající se vyšetřování*“. Podstatné je, že jde o vyšetřování v materiálním smyslu, které se týká konkrétní nesrovnalosti, provádí je orgán zmocněný k tomu příslušnými unijními či vnitrostátními předpisy a úkon týkající se tohoto vyšetřování je dané osobě oznámen. Účelem lhůty je informovat příjemce dotace o tom, které z jejich operací jsou definitivní a které mohou být stále předmětem stíhání. K tomu lze dodat, že právní jistotu příjemce dotace chrání dále maximální délka promlčecí lhůty uvedená v čl. 3 odst. 1 pododstavci čtvrtém uvedeného nařízení.
49. V daném případě Dohoda byla uzavřena dne 8. 11. 2018. Komise i Fond byly orgány příslušné k vyšetřování dané nesrovnalosti, úkony týkající se tohoto vyšetřování oznámil Fond žalobkyni sdělením ze dne 10. 2. 2020, a sice, že administrace její žádosti a platba nebude provedena v termínech podle Obecných podmínek Pravidel, tedy ještě před tím, než uběhla čtyřletá lhůta pro zahájení přezkumu veřejnoprávní smlouvy. V tomto sdělení Fond specifikoval vyšetřovanou nejasnost poukazem na prověřování způsobilosti příjemce dotace ve smyslu čl. 48 Nařízení 809/2014, spojené s probíhajícím auditním šetřením ke střetu zájmů. Zároveň žalobkyni poučil, že ji o výsledku ověření způsobilosti písemně informuje. Žalobkyně tudíž nemohla být na pochybách, jaké dotační podmínky se vyšetřování týká. Úkony přerušujícími běh promlčecí lhůty tak byly jednak toto samotné sdělení (pokud jde o vyšetřování prováděné Fondem), jednak jednotlivé kroky auditního šetření, zejména Formální sdělení ze dne 23. 2. 2021 (pokud jde o vyšetřování Komise). Průběh auditního šetření byl žalobkyni ode dne 10. 2. 2020 již znám. Nadto, byť to žalobkyně nezmiňuje, je obecně známou skutečností, že o něm v rozhodné době informovala s ohledem na osobu Ing. A. B. snad všechna celostátní média.
50. Čtyřletá lhůta pro zahájení stíhání nesrovnalosti ve smyslu Nařízení 2988/95 byla přerušena sdělením Fondu ze dne 10. 2. 2020 a k datu zahájení přezkumného řízení dne 17. 7. 2023 tak promlčena nebyla, a prekludovat ani nemohla. S ohledem na nedůvodnost tohoto žalobního bodu soud považuje za nadbytečné zabývat se otázkou, zda uplynutí dané lhůty by bez dalšího znemožnilo zahájení přezkumného řízení podle vnitrostátního právního předpisu, či zda by mělo vliv toliko na spolufinancování projektu z prostředků EU.
51. *Ad zadruhé i ad zatřetí.* Oba žalobní body soud vypořádá společně, neboť na sebe navazují.
52. Z úplného výpisu z obchodního rejstříku společnosti AGROFERT soud ověřil, že Ing. Z. P. byl od 31. 8. 2004 až do vložení společnosti do svěřenského fondu členem a později místopředsdou i předsdou jejího představenstva; JUDr. A. B. byl od 23. 1. 2014 do vložení společnosti do svěřenského fondu členem jejího představenstva. Z úplného výpisu

z obchodního rejstříku žalobkyně soud ověřil, že jediným akcionářem a předsedou představenstva je společnost AGROFERT.

53. Ve vztahu k otázce střetu zájmů soud uvádí, že shledává právní konstrukci přednesenou žalobkyní, že je nutné posuzovat střet zájmů na základě právních předpisů upravujících střet zájmů (podjatost) úředních osob rozhodujících o dotaci, za zavádějící. V posuzované věci se jedná o posouzení střetu zájmů obchodní korporace, která je prostřednictvím svěřenských fondů ovládána veřejným funkcionářem, proto námitka podjatosti úředních osob, vznesená poprvé až při ústním jednání před soudem, není předmětem tohoto řízení. Proto ostatně soud nemohl zjistit nic relevantního k věci samé ani z důkazů předložených žalobkyní při jednání; předložené důkazy totiž obsahovaly úpravu podjatosti úředních osob.
54. Podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů *pro účely tohoto zákona se veřejným funkcionářem rozumí člen vlády nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu, v jehož čele není člen vlády.*
55. Podle § 4c zákona o střetu zájmů, ve znění účinném ke dni uzavření Dohody, *je zakázáno poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla¹⁴⁾ nebo investiční pobídku podle právního předpisu upravujícího investiční pobídky¹⁵⁾ obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.* [poznámka pod čarou č. 14) odkazovala na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů a č. 15) odkazovala na zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů, pozn. soudu].
56. Mezi účastníky řízení je sporné, zda ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, ve znění účinném ke dni uzavření Dohody, dopadá také na dotace poskytované podle zákona o SZIF. Touto otázkou se zabýval Městský soud v Praze, např. v rozsudku ze dne 24. 10. 2022 sp. zn. 18 A 27/2022, či v rozsudku ze dne 20. 3. 2025 sp. zn. 10 A 92/2024 (v tamních věcech byly žalobkyněmi jiné společnosti ze skupiny AGROFERT, zastoupené shodnou advokátkou jako v této věci, pozn. soudu), a dovodil, že tomu nic nebrání. Soud si je vědom, že prvně odkazovaný rozsudek se zabýval nečinností a nezákonným zásahem Fondu, nejednalo se tedy o skutkově totožný případ. To však soudu nebrání, aby se ztotožnil s právním názorem v něm vysloveným. Naproti tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 8. 2013 sp. zn. 1 Afs 63/2013 a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2021 sp. zn. 3 A 63/2020, jichž se žalobkyně dovolává, se zákona o střetu zájmů nedotýkaly. V těchto rozhodnutích soudy konstatovaly, že Fond neposkytuje dotace podle zákona č. 218/2000 Sb., což nikdo nezpochybňuje. Žalovaný nepostavil své rozhodnutí na předpokladu, že Fond poskytuje dotace podle zákona č. 218/2000 Sb., nýbrž na tom, že pojem *právní předpis upravující rozpočtová pravidla* zahrnuje zákon č. 218/2000 Sb. i zákon o SZIF. S tímto se soud ztotožňuje.
57. Je vhodné zdůraznit, že poznámka pod čarou není součástí závazné právní normy, vlastního zákonného textu, jejím posláním je „*pouhé zlepšení přehlednosti a orientace v právním předpisu formou legislativní pomůcky, která z povahy věci nemůže stanovit závazná pravidla chování nebo pravidla pro interpretaci daného ustanovení.*“ (viz nálezy Ústavního soudu I. ÚS 22/99 z 2. 2. 2020). Z poznámky pod čarou proto nelze ani nepřímou dovozovat, že § 4c zákona o střetu zájmů dopadá právě a jen na zákon č. 218/2000 Sb.
58. Žalobkyně namítá, že pojem „*právní předpis upravující rozpočtová pravidla*“ je v českém právním řádu nerozlučně spjat se zákonem č. 218/2000 Sb. a nelze si pod ním představit žádný jiný zákon. Tak tomu však není. Běžně užívanými zkratkami pro tento zákon jsou totiž „*rozpočtová pravidla*“ (pojem užitý přímo v názvu zákona) i „*zákon o rozpočtových*

pravidlech“. Širší pojem použitý zákonem o střetu zájmů naopak implikuje, že se vztahuje na každý zákon, jenž materiálně upravuje rozpočtová pravidla, s ohledem na předmět regulace § 4c zákona o střetu zájmů, zejména poskytování dotací. Jedná se tak např. o zákon o SZIF, jak dokládá i argumentace žalobkyně, která poukazuje právě na to, že poskytování dotace je upraveno výlučně tímto zákonem. Podle soudu žalovaný tedy neprovedl žádný rozšiřující výklad citovaného ustanovení, tím by byl výklad nad rámec jeho jazykového vyjádření, ale výklad, jenž byl s textem zákona v souladu a zohledňoval jeho účel. Tím je zabránění možného střetu zájmů při poskytování dotací z veřejných prostředků obchodním společnostem (korporacím), které jsou ovládány (ať už přímo nebo nepřímo) veřejnými funkcionáři na nejvyšších státních úrovních, jak vyplývá nepřímo také z § 3 zákona o střetu zájmů. Z tohoto hlediska pak skutečně neexistuje žádný logický důvod, který by ospravedlňoval rozdíl v zacházení s dotacemi poskytovanými podle zákona č. 218/2000 Sb. či podle zákona o SZIF.

59. Byť si lze představit, že právní úprava mohla být jasnější a srozumitelnější, a právě v tomto ohledu soud chápe novelizaci zákonem č. 253/2023 Sb., jenž do § 4c s účinností od 1. 1. 2024 vložil formulaci: „*Je zakázáno poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího poskytování dotací ...*“ (tato novela byla zrušena z procesních důvodů nálezem Ústavního soudu ze dne 4. 12. 2024 Pl. ÚS 41/23). Žalobkyně zmiňovanou změnu označuje za potvrzení svého přesvědčení, že dřívější úprava zákon o SZIF nezahrnovala, ale lze ji chápat také jako potvrzení již dříve zastávaného názoru; to ostatně vyplývá i z důvodové zprávy k této novele (viz Sněmovní tisk č. 110, 9. volební období PSP ČR, dostupný z <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=110>). Poukázat lze rovněž na to, že předestřený výklad § 4c zákona o střetu zájmů neodporuje ani vůli zákonodárce projevené při jeho přijímání, což uznává také žalobkyně (v žalobě pod bodem 65.).
60. Při aplikaci §4c zákona o střetu zájmů je třeba zdůraznit, že toto ustanovení nestojí osamoceně, nýbrž vychází z unijních předpisů, v jejich smyslu je třeba jej také vykládat. V současnosti se jedná zejména, ale nikoli výlučně, o Nařízení 2018/1046 [Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 z 18. 7. 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012], které nahradilo předchozí Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 966/2012 z 25. 10. 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, a v návaznosti na ně za účelem ochrany prostředků EU upravuje postup zajišťující řádné finanční řízení a také základní povinnosti členských států směrem k zamezení střetu zájmů, který je unijním právem vnímán jako problematický aspekt, a kterému se unijní právo snaží předcházet. Podle SDEU ostatně platí, že „*střet zájmů představuje objektivně sám o sobě vážné narušení, aniž by bylo k jeho kvalifikaci třeba zohledňovat úmysly zúčastněných a jejich dobrou víru*“ (viz bod 123 rozsudku T-277/97 z 15. 6. 1999, potvrzeného rozsudkem C-315/99 z 10. 7. 2001).
61. Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 2. 2020 sp. zn. Pl. ÚS 4/17 s poukazem na ustanovení Nařízení 2018/1046 i na obdobná ustanovení předchozího Nařízení Evropského parlamentu a Rady (č. 966/2012 zmiňované v předchozím odstavci) zdůraznil unijní rozměr národní úpravy střetu zájmů. Především připomněl zásadu loajální spolupráce mezi členskými státy a orgány EU ve smyslu čl. 4 odst. 3 Smlouvy o EU, podle něž členské státy učiní veškerá vhodná obecná nebo zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají ze smluv nebo z aktů orgánů Unie a zdrží se všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů Unie. Z tohoto dovodil, „*že unijním právem chráněný zájem na řádném nakládání s finančními prostředky rozpočtů EU a na čistotě soutěžního prostředí v rámci vnitřního trhu by měl být*

shodný se zájmem každého členského státu, jehož finanční příspěvky tvoří součást těchto unijních rozpočtů a jehož národní trh je součástí vnitřního trhu EU. K tomu, aby tento vzájemně propojený systém institucí a opatření řádně fungoval, je třeba záruk, mezi něž patří i povinnost státu nejen vytvořit veřejným funkcionářům, podílejícím se na sdíleném řízení (tzv. shared management), takové podmínky, aby mohli svou funkci řádně, tj. v souladu s právem vykonávat, a aby se tak, pokud možno, jako objektivní a nestranná jevila činnost jejich i celého aparátu veřejné moci. To však současně zahrnuje povinnost zamezit tomu, aby takto svěřenou moc nemohli zneužívat k prosazování svých vlastních zájmů na úkor zájmu veřejného, potažmo i zájmu EU, ať již z důvodu rodinných či citových vazeb, politické nebo národní spřízněnosti, hospodářského zájmu nebo jiného přímého či nepřímého osobního zájmu (srov. čl. 61 odst. 3 finančního nařízení). Pravidla v novém finančním nařízení tak z hlediska shora ústavně konformně vytyčených zásad transparentnosti, proporcionality, rovného zacházení a zákazu diskriminace, ochrany soukromí a osobních údajů, stejně jako pravidla pro vylučování z účasti na udělovacím řízení, jsou tak dalším významným vodítkem jak pro vnitrostátní úpravu střetu zájmů, tak i pro přezkum ústavnosti takové úpravy.“ Ústavní soud dále připomněl, že „[s] ohledem na právní účinky nařízení podle čl. 288 SFEU, tj. jejich přímou použitelnost, lze jen na tuto povinnost poukázat s tím, jaké povinnosti jsou v této souvislosti v čl. 63 finančního nařízení členským státům stanoveny.“ Tentýž závěr vztáhl také na povinnost členských států přijmout „vhodná (preventivní) opatření, která u funkcí v rámci jejich odpovědnosti zamezí vzniku střetu zájmů a která řeší situace, jež lze objektivně vnímat jako střet zájmů (čl. 61 odst. 1 finančního nařízení), přičemž ke vzniku střetu zájmů postačuje „zpochybnění“ nestranného a objektivního výkonu funkcí účastníka finančních operací. [...] Vzhledem k podmíněnosti napadených ustanovení (zejména § 4b a 4c zákona o střetu zájmů) právem EU je nepochybné, že východiska pro vymezení střetu zájmů, s ohledem na jejich význam pro zachování pravidel hospodářské soutěže na jednom společném trhu se společným rozpočtem a finančními prostředky, vyžadují, aby toto pojetí střetu zájmů (nyní výslovně zpřísněné) bylo respektováno jak vnitrostátním zákonodárcem, tak jeho orgány, které unijní právní úpravu střetu zájmů v konkrétních případech implementují (legislativní transpozicí, přímou správní a soudní aplikací, atd.)“. V podrobnostech soud odkazuje na citovaný nálezy Ústavního soudu a na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2021 sp. zn. 18 A 6/2020, zejména na jeho část VII.C. Jinými slovy to znamená, že právo EU a jeho úprava střetu zájmů (resp. ochrany finančních zájmů EU obecně) je rozhodná nejen pro přijetí (přísnější) národní úpravy střetu zájmů a přezkum její ústavnosti, ale také pro jeho výklad a aplikaci v praxi; při výkladu sporných ustanovení zákona o střetu zájmů je podle Ústavního soudu nutné vycházet z jejich eurokonformního výkladu (viz též body 108 a 109 nálezu). Požadavky unijního práva a jeho regulace střetu zájmů a ochrany finančních prostředků EU se přitom jistě neomezuji na označení toho kterého předpisu v České republice, ale směřují k tomu, aby při nakládání s prostředky EU nedocházelo ke střetu zájmů bez ohledu na to, zda jde o dotace poskytované podle zákona č. 218/2000 Sb. či podle zákona o SZIF. V nynější věci toto soud uvádí nad rámec nezbytného odůvodnění, protože použitelnost § 4c zákona o střetu zájmů na dotace poskytované Fondem vyplývá již ze samostatné úpravy vnitrostátního práva.

62. Lze konstatovat, že žalovaný převzal do odůvodnění svého rozhodnutí do značné míry výsledky Auditů, které pro něj sice nejsou závazné, mohou ale působit silou své argumentace, a pokud se s nimi ztotožnil, nic mu v takovém postupu nebránilo, vypořádal-li tím zároveň podstatu námitek žalobkyně. Žalovaný se v dané věci nespokojil jen s převzetím argumentace Komise, nýbrž doplnil do rozhodnutí vlastní úvahy, ať už šlo o citace z nálezu Ústavního soudu či o vysvětlení, proč na věc nedopadají soudní rozhodnutí, na něž odkazuje žalobkyně. Soud se ztotožňuje se žalobkyní, že žalovaný nezodpověděl každý její dílčí argument (s ohledem na rozsah podání žalobkyně by ani nebylo možné to reálně očekávat), představil však logické vlastní komplexní hodnocení věci,

kteřé výslovně či implicitně vyvrátilo tvrzení žalobkyně. Povinností ministra v řízení o rozkladu pak bylo posoudit správnost názoru žalovaného ve světle rozkladových námitek, a jestliže se s jeho ucelenými závěry ztotožnil, nebylo třeba, aby jeho úvahy opakoval, postačilo na ně odkázat, což ministr učinil. Rovněž ministr k věci doplnil vlastní argumentaci reagující na některé rozkladové námítky konkrétně, například na žalobkyní citovanou judikaturu. Z hlediska soudního přezkumu tvoří obě napadená rozhodnutí jeden celek (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2015 sp. zn. 8 Afs 20/2013). Je proto rozhodné, že ve svém souhrnu vyvracejí podstatu argumentace žalobkyně. To v nynější věci učinilo již prvostupňové rozhodnutí žalovaného, a proto i poměrně stručné odůvodnění ministra považuje soud za dostatečné. Právě vyslovený názor potvrdil též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2025 sp. zn. 10 Afs 157/2024. V něm správní soudy nevyhověly žalobě proti rozhodnutí Fondu o zamítnutí žádosti o dotaci mimo jiné právě s poukazem na § 4c zákona o střetu zájmů, a aplikovatelnost tohoto ustanovení na dotace podle zákona o SZIF považovaly za natolik zřejmou, že se jí ani blíže podrobněji nezabývaly.

63. Odkázat lze i na usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2025 sp. zn. III ÚS 903/25, podle něž výklad tamní stěžovatelky – jiné společnosti, patřící rovněž do skupiny AGROFERT, podle kterého se § 4c zákona o střetu zájmů na dotace poskytované podle zákona o SZIF nevztahuje, neodpovídá závěrům Komise a judikatuře správních soudů (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2022 sp. zn. 18 A 27/2022, body 37 a 38).
64. Ohledně ust. § 4c zákona o střetu zájmů soud uvádí, že jeho stěžejním pojmem, ve znění účinném v době uzavření Dohody, je *ovládání*, neboť zákon zakazuje *poskytnout dotaci obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti*.
65. Pojmy *ovládaná* a *ovládající osoba* vyložil žalovaný prostřednictvím § 74 odst. 1 ZOK, podle kterého ovládající osobou je osoba, která *může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv* (bod 55. rozhodnutí žalovaného). Ust. § 75 ZOK obsahuje několik domněnek, kdy se určitá osoba považuje za osobu ovládající, které jsou vyvratitelné a z logiky věci vyplývá, že ovládající osobou může být i někdo, kdo tyto podmínky nesplňuje; v takovém případě je však třeba existenci ovládání prokázat (viz bod 188 nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 4/17 *a contrario*). Obecně platí, že ovládající osobou může být kdokoli, ovládanou osobou rozumí ZOK vždy pouze obchodní korporaci. V prostředí ovládání lze vliv uplatňovat přímo i nepřímo, tedy i prostřednictvím jiné osoby či subjektu bez právní osobnosti (svěřenského fondu). Tento závěr připouští též odborná literatura, např. Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020; komentář k § 71 a 74 ZOK (viz bod 30 rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 9. 2024 sp. zn. 11 A 126/2023).
66. Obsahem pojmu *ovládání* ve smyslu zákona o střetu zájmů se podrobně zabýval Ústavní soud v již zmiňovaném nálezu Pl. ÚS 4/17 a soud má za to, že jej vyložil širším způsobem, než jak je vymezen v ZOK, jak je zřejmé zejména z bodů 106, 109 a 180-182 nálezu, a právě za toto širší pojetí kritizovali ústavní soudci Jaroslav Fenyk a Josef Fiala v části „Ad 4)“ svého odlišného stanoviska. Pro nynější řízení je významné, že žalovaný vyložil pojmy *ovládání* a *ovládající osoba* úžeji ve smyslu ZOK, tedy ve prospěch žalobkyně, a soud se ztotožňuje s tím, že Ing. A. B. byl ovládající osobou i v tomto užším smyslu.
67. Zákaz uvedený v § 4c zákona o střetu zájmů dopadá na obchodní společnosti, korporace, v nichž veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl alespoň 25 %. Tento zákaz se proto vztáhne i na případ, kdy veřejný funkcionář prostřednictvím svěřenského fondu (nepřímo) vykonává rozhodující vliv na obchodní korporaci (ovládanou osobu), která sama

vlastní v obchodní společnosti, jež má být účastna zadávacího řízení podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.

68. Žalovaný v tomto bodě do značné míry převzal argumentaci Komise ze Souhrnné zprávy. Tato část zprávy svou povahou nepředstavuje důkaz, neboť neslouží ke zjištění skutkového stavu, nýbrž obsahuje právní názor Komise na danou problematiku. Zásadními důkazy byly v posuzovaném případě naopak statuty obou svěrenských fondů, které se ve správním spisu nachází, ostatně stejně jako Souhrnná zpráva a další písemnosti týkající se Auditů, k nimž se žalobkyně mohla v průběhu přezkumného řízení vyjádřit. Žalovaný nebyl výsledky Auditů vázán, avšak nic mu nebránilo se touto argumentací inspirovat, pokud se s ní ztotožnil a zároveň příhodně vypořádal námitky žalobkyně. V zásadě totéž pak platí o rozhodnutí ministra. Žalovaný neodůvodnil své rozhodnutí obavami z toho, že EU by poskytnutou dotaci neproplatila, jako tomu bylo v řadě jiných rozhodnutí o *neposkytnutí dotace* (např. v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze 14. 1. 2025 sp. zn. 1 Afs 172/2024, či ze dne 15. 1. 2025 sp. zn. 6 Afs 207/2024, nebo ze dne 22. 1. 2025 sp. zn. 10 Afs 218/2024, anebo ze dne 27. 2. 2025 sp. zn. 7 Afs 201/2024), nýbrž tím, že uzavření Dohody odporovalo § 4c zákona o střetu zájmů. Potenciální dopad neproplacení dotace na české veřejné rozpočty zohlednil žalovaný až při poměřování zájmů v rámci posuzování podmínek pro zrušení Dohody v přezkumném řízení ve smyslu § 94 odst. 4 správního řádu, jímž se bude soud zabývat níže.
69. Žalobkyně opakovaně uvádí, že správní orgány opomněly některé její námitky, ale v žalobě neoznačila žádnou konkrétní, s níž se správní orgány alespoň implicitně nevypořádaly (k tomuto blíže viz níže). Povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Odpověď na základní námitky v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související. Obdobně žalobkyně namítala, že auditní závěry vycházely z podpůrných důkazních prostředků, o nichž není zřejmé, zda se ve správním spisu nacházejí. Ani v tomto případě však nespecifikovala, o jaké konkrétní důkazní prostředky má jít. Soud proto jen obecně poznamenává, že skutková zjištění, na nichž napadené rozhodnutí stojí, se opírají výhradně o písemnosti, které jsou součástí předloženého elektronického správního spisu.
70. Své závěry o faktickém ovládnutí společnosti AGROFERT (a tím i celé skupiny AGROFERT vložené do svěrenských fondů) Ing. A. B. opřel žalovaný především o tato zjištění vyplývající ze statutu obou svěrenských fondů:
71. Ing. A. B. byl jediným akcionářem společnosti AGROFERT, a mohl tak od počátku nastavit strukturu obou svěrenských fondů tak, aby v nich mohl nadále uplatňovat rozhodující vliv. Jmenovaný je v obou svěrenských fondech po dobu svého života jediným obmyšleným. Za dobu trvání správy svěrenských fondů může obdržet veškerý zisk z majetku do nich vloženého. Pokud by správa svěrenských fondů skončila za života Ing. A. B., veškerý majetek by byl vydán jemu. Hlavním účelem fondů byla správa svěreného majetku a jeho následné vydání jmenovanému (případně dalším obmyšleným). Vedlejším účelem byla ochrana zájmů Ing. A. B. (Čl. 2). Svěrenský správce je oprávněn činit zásadní rozhodnutí týkající se majetku vyčleněného do svěrenského fondu jen se souhlasem rady protektorů (čl. 7.6). Její předchozí souhlas je nutný k rozhodnutí o naložení se ziskem, o výkonu hlasovacích práv spojených s akciemi společnosti AGROFERT a o jednorázové nebo opakující se dispozici s majetkem o hodnotě přesahující limit stanovený radou protektorů. Vůbec pak svěrenský správce není oprávněn schválit ani jakkoli umožnit přeměnu či zvýšení kapitálu některé ze spravovaných společností, pokud by do její struktury mohl vstoupit kdokoli mimo skupinu AGROFERT (čl. 4.4). Ing. A. B. určil svěrenskými správci Ing. Z. P. a JUDr. A. B., dlouholeté členy představenstva společnosti. Určil také náhradníky

svěřenských správců pro případ, že by svou funkci nadále oba jmenovaní nemohli vykonávat (čl. 7.3). Svěřenského správce odvolává a jmenuje tříčlenná rada protektorů (čl. 7.4), což je dohlížejší těleso, jež je z výkonu dohledu odpovědné Ing. A. B. Rada protektorů je oprávněna přímo či nepřímo usměrňovat svěřenského správce, přijímat opatření k řádné správě a vymáhat plnění jeho povinností. V případě porušení pravidel správy nebo jiné povinnosti při výkonu funkce svěřenského správce podle statutů nebo příslušných právních předpisů může svěřenského správce odvolat sám Ing. A. B. (čl. 7.5). Členem rady protektorů je i rodinný protektor, jmenovaný a odvolávaný kdykoli i bez důvodu Ing. A. B. (čl. 8.6). Ostatní protektory může Ing. A. B. odvolat, pokud porušují pravidla správy nebo jiné povinnosti podle statutů nebo obecných právních předpisů (čl. 7.5 a 8.8). K přijetí jakéhokoli rozhodnutí je třeba souhlasu všech členů rady, se jmenováním nového protektora musejí souhlasit zbývající dva protektoři včetně rodinného. Klesne-li počet jejích členů pod tři, přestane být usnášeníschopná (Čl. 8.3 a 8.7). Pokud zbývající členové rady protektorů nejmenují na uvolněné místo nového protektora v přiměřené lhůtě, nejpozději ale do 60 dnů od zániku funkce protektora, je Ing. A. B. oprávněn sám svolat zvláštní zasedání rady protektorů, kterého se může sám účastnit, má jeden hlas a je oprávněn rozhodovat o jmenování chybějícího protektora nebo protektorů. Rodinnou protektorkou v obou svěřenských fondech je M. B., manželka (partnerka) Ing. A. B., přičemž podle § 78 odst. 2 písm. g) ZOK se má za to, že osoby blízké jednají ve shodě. Ostatními protektory byli jmenováni Ing. Z. P., JUDr. A. B. a Mgr. V. K., dřívější či současný místopředseda více společností ze skupiny AGROFERT. Každý z protektorů je oprávněn nahlížet do všech podkladů týkajících se fondu a požadovat vysvětlení ohledně výkonu jeho správy (čl. 8.2).

72. Soud se s hodnocením výše uvedených zjištění správních orgánů s drobnými výhradami ztotožňuje.
73. Žalobkyně namítá, že hlavním účelem fondů byla *nezávislá* správa svěřeného majetku. Toto adjektivum se v čl. 2, vymezujícím účel fondů, nevyskytuje. Jako jejich hlavní účel je označena *správa* vyčleněného majetku. Takový účel je však z povahy věci vlastní úplně každému svěřenskému fondu (viz § 1448 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník), a nic nevypovídá o tom, jak má být svěřený majetek spravován. Jako další účel je v čl. 2 označena ochrana zájmů Ing. A. B., proto je třeba s ohledem na absenci jiných konkrétních účelů považovat právě tento účel pro správu fondů za zásadní. O *nezávislosti* se hovoří pouze v části C úvodních ustanovení, podle nichž společnosti zahrnuté do fondů „budou *nezávisle spravovány svěřenskými správci*“. Takovéto neurčité prohlášení nemůže představovat účel svěřenského fondu, neboť podle § 1449 odst. 2 občanského zákoníku *svěřenský fond zřízený k soukromému účelu slouží k prospěchu určité osoby nebo na její památku. Tento fond lze zřídit i za účelem investování pro dosažení zisku k rozdělení mezi zakladatele, zaměstnance, společníky či jiné osoby*. Účel soukromého svěřenského fondu, jímž jsou oba dotčené fondy, musí být vždy navázán na konkrétní fyzickou osobu či osoby, nemůže jím být *nezávislá správa* majetku sama o sobě. Touto fyzickou osobou, v jejímž zájmu je svěřený majetek spravován, byl zakladatel a obmyšlený obou fondů, Ing. A. B. Statuty dále stanoví, že změna účelu svěřenských fondů se vylučuje (čl. 10.1), a že s veškerým majetkem ve fondech bude nakládáno v souladu s jejich účelem (čl. 4.1). To znamená, že pokud by svěřenský správce nakládal s majetkem v rozporu se zájmy Ing. A. B., což je obecná formulace, mohl by být odvolán. V této souvislosti nelze podcenit ani riziko vnitřní (psychické) autocenzury, k níž může u svěřenského správce v takovém postavení docházet (ví, že musí jednat v zájmu Ing. A. B., jinak bude odvolán a vystaví se i případným dalším postihům), jež je nutnou součástí popsaného mechanismu ovládání.
74. Žalobkyně argumentuje, že některá zjištění žalovaného nutně vyplývají ze samotné povahy svěřenských fondů, např. že strukturu fondů určil při jejich zřízení Ing. A. B.; že musel mít

nutně nějaký vliv na první obsazení postů svěřenských správců a protektorů, nebo že zřídil fondy na dobu určitou. Žalobkyni lze sice přisvědčit, ale i tyto aspekty fondů bylo možné upravit způsobem, jenž by nenasvědčoval podpoře jejich ovládání Ing. A. B., např. pokud by primárním účelem fondů nebyla ochrana zájmů Ing. A. B., či pokud by svěřenskými správci či protektory byly osoby bez rodinných a pracovních vazeb na Ing. A. B., nebo pokud by byly fondy zřízeny na podstatně delší období bez možnosti jejich dřívějšího zrušení, apod. Jednotlivé okolnosti by neodůvodňovaly samy o sobě závěr o ovládání fondů Ing. A. B., nýbrž až ve spojení všech zjištěných informací žalovaného ve svém celku mohlo dojít k jejich náležitému posouzení dané věci.

75. Soud uvádí, že nebylo doloženo, že by byl Ing. A. B. nucen, aby svůj majetek vložil toliko, a právě do svěřenských fondů, mohl s ním naložit i jiným způsobem. Pokud učinil tak, že jej vložil do svěřenských fondů za shora popsaných skutečností – viz bod 71. tohoto rozsudku, musel vzít ve zřetel, že uchází-li se o dotace, na které se zákaz střetu zájmů vztahuje, ať už po omezenou dobu do prodeje svého majetku či natrvalo (resp. do skončení veřejné funkce), se sám dostal do pozice, kdy musela být tato skutečnost zohledněna. Nelze se proto ztotožnit s tvrzením žalobkyně, že by Ing. A. B. *musel* svůj majetek prodat, přičemž zmínku o nuceném vyvlastnění (viz bod 116 žaloby) soud nepovažuje na místě. Veřejný funkcionář má v takové situaci na výběr z několika možností a je toliko na jeho uvážení, pro kterou z nich se rozhodne. Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 4/17 k tomuto dovodil: „*Osoba soukromého práva zde vstupuje na pole práva veřejného, nikoli naopak. Nejde tak o vyvlastnění či nucené omezení vlastnického práva, jak je namítáno, nýbrž o úpravu výkonu veřejné moci v případě osob ve střetu zájmů, a to z důvodu ochrany veřejného zájmu a zachování pravidel fungování státu vymezených v základních ustanoveních Ústavy a obecných ustanoveních Listiny.*“ Žalobkyně přitom pod bodem 106. žaloby uvedla, že „*vnitřní strukturu svěřenských fondů nastavil A. B. právě tak, aby zákazům uvedeným v zákoně o střetu zájmů vyhověl, aniž by však ohrozil budoucnost podnikatelské skupiny, kterou podstatnou část svého života budoval.*“ Dále pod bodem 134. žaloby uvedla, že účelem různých omezení správců při nakládání se svěřeným majetkem je „*pouze zajistit, aby akcie ve společnosti Agrofert nebyly ‚oklikou‘ převedeny na třetí osobu a nebyl tak snižován majetek vložený do svěřenských fondů.*“ A dále pod bodem 137. žaloby doplnila, že účelem zákazu střetu zájmů „*je zabránit tomu, aby společnost, která čerpá dotace či investiční pobídky, byla pod vlivem veřejného funkcionáře, nikoliv tomu, aby takový veřejný funkcionář neměl z dané společnosti žádný ekonomický benefit.*“ Zde citovaná tvrzení svědčí pochybnosti o souladu vložení společnosti AGROFERT do svěřenských fondů se zákonem o střetu zájmů, obzvlášť s přihlédnutím k jeho eurokonformnímu výkladu. Pokud totiž veřejný funkcionář nadále pobírá zisk z majetku ve svěřenském fondu a ví, že po odchodu z veřejné funkce se mu majetek do ní dočasně vložený vrátí, pak má logicky přímý ekonomický zájem na úspěchu společností vložených do fondů, aniž by byl vyloučen střet zájmů při výkonu jeho funkce, ačkoli tak požadovalo Nařízení 2018/1046. Také v § 3 odst. 3 písm. a) zákona o střetu zájmů se uvádí, že *veřejný funkcionář nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že využije svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu*, což cílí právě na tuto situaci.
76. Výklad žalobkyně ohledně bodu 167. nálezu Pl. ÚS 4/17 považuje soud za zavádějící. Ústavní soud v něm uvedl, že „*nikomu není upíráno ani vlastnit majetek, ani možnost podnikat, je-li na jeho svobodném rozhodnutí podle čl. 2 odst. 3 Listiny a čl. 2 odst. 4 Ústavy, zda podmínky výkonu (nikoli nabytí) veřejné funkce splní tím, že se určitých činností dočasně vzdá, či nikoliv.*“ O pojmu *dočasném vzdání* se hovořil Ústavní soud v obecné rovině jako o dočasném vzdání se určité činnosti, a to podnikání, nikoli jako o dočasném vzdání se konkrétního majetku tím, že jej veřejný funkcionář na dobu výkonu své funkce *odloží* do svěřenského fondu. K tomuto konkrétnímu způsobu *předejítí* střetu zájmu Ing. A. B. se

Ústavní soud výslovně odmítl vyjádřit, neboť to v rámci abstraktní kontroly ústavnosti nebylo jeho úkolem (viz bod 100. nálezu). Požadavek Ústavního soudu může veřejný funkcionář naplnit tím, že svůj podnik prodá nespojené osobě, a po opuštění veřejné funkce se vrátí k podnikatelské činnosti v jiném oboru, případně v tomtéž oboru, ale již ne ve svém původním podniku.

77. Argumentace žalobkyně se do značné míry sestává z polemik s jednotlivými skutkovými zjištěními, která podle ní jednotlivě sama o sobě nedokládají existenci *ovládání*, jak je popsáno shora pod bodem 71. tohoto rozsudku. Jedná se např. o tyto situace: Ing. A. B. určil první správce a protektory, nebo rodinný protektor může zabránit přijetí určitého návrhu, ale nemůže prosadit návrh vlastní, nebo obdobně rada protektorů může zabránit svěrenskému správci v určitém jednání, ale nemůže prosadit jednání vlastní, nebo dále, že by Ing. A. B. měl na případném jednání rady protektorů pouze jeden hlas. Pokud by soud hodnotil každý tento aspekt izolovaně, musel by žalobkyni alespoň zčásti přisvědčit (i když Ing. A. B. například neurčil jen první svěrenské správce, ale i jejich náhradníky). Tyto aspekty však každý samostatně izolovaně nestojí, pro posouzení věci je stěžejní právě jejich zhodnocení v uceleném kruhu, a to při zohlednění celkového rámce nastavení fungování fondů. Ku příkladu omezení svěrenských správců při nakládání se svěrenským majetkem daná statuty, nedokládají sama o sobě existenci *ovládání*, avšak v kontextu dalších zjištěných okolností jsou dalším dílčím pojítkem ke konstatování, že reálná moc správců nakládat s majetkem je pouze formální, a nikoli faktická.
78. Žalobkyni lze přisvědčit, že statuty nesvěřují Ing. A. B. oprávnění rozhodovat po dobu trvání fondů o změně společnosti AGROFERT. Soudu není zřejmé, jak k tomuto poznatku žalovaný dospěl. Jedná se však o dílčí, pro celkové posouzení věci nerozhodný údaj, který nemá na rozhodnutí ve věci vliv.
79. Soud ve shodě s žalovaným shledal, že Ing. A. B. prostřednictvím statutů obou fondů zvolil uspořádání a způsob správy svého majetku (společnosti AGROFERT), které mu i nadále umožňují nejen získávat veškerý zisk z majetku ve svěrenských fondech, ale i fakticky nepřímou ovládat skupinu společností AGROFERT. Je tomu tak přesto, že statuty formálně deklarují nezávislou správu vlastnictví vloženého ve svěrenských fondech svěrenským správcem, zakazují obmyšlenému dávat svěrenskému správci či protektorům jakékoli pokyny (čl. 6.2) a pověřují správce samostatným jednáním (čl. 7.1).
80. Výše popsaná zjištění lze stručně shrnout tak, že Ing. A. B. obsadil rozhodné pozice ve svěrenských fondech – svěrenské správce a členy rady protektorů – výlučně osobou blízkou (manželkou) a dalšími „spřízněnými“ osobami, které pro něho dlouhodobě pracovaly v jiných jeho společnostech a byly na něm určitým způsobem závislé, a mohl je tak fakticky ovlivňovat, jednání je popsáno shora (viz např. bod 71. tohoto rozsudku). Ing. A. B. svázal správce fondů omezeními, která jim znemožňují manipulovat s majetkem do fondů vloženým, převést spravovaný majetek na někoho jiného, a další významná rozhodnutí podmínil souhlasem dalších jím jmenovaných osob. Současně si zajistil kontrolu i nad budoucím obsazením obou fondů prostřednictvím široce formulované obecné možnosti odvolat jejich členy, a také s poukazem na nakládání s majetkem v rozporu se svými zájmy. Je zřejmé, že si tím pojistil, že žádná z těchto osob se od jeho vůle neodchýlí, případně jen na velmi krátkou dobu, či s velkým rizikem např. náhrady škody. Zároveň prostřednictvím těchto osob, včetně své manželky, má přístup k veškerým podkladům společností skupině AGROFERT. Svěrenští správci obou fondů sice formálně naplňují znaky § 75 odst. 1 a 2 ZOK, avšak fakticky rozhodující vliv v zásadních záležitostech si nadále uchoval Ing. A. B., který má na prospěchu svých společností nadále přímý ekonomický zájem. Postupem, který jmenovaný zvolil, nepředěšl možným situacím střetu zájmů při výkonu své veřejné funkce. Tato zjištění soud považuje za reálná, s ohledem na úzkou provázanost vazeb osob v

rozsudku jmenovaných. Lze dodat, že výše uvedené skutečnosti se staly rozhodnými pouze proto, že posuzovaným je dotační řízení, resp. žádost žalobkyně o vyplacení dotace z prostředků EU v částce 8 707 050 Kč a z příspěvku z národních zdrojů ČR, a to v částce 8 882 950 Kč.

81. Soud tak má vzhledem k uvedenému za to, že domněnky v § 75 ZOK proto nejsou naplněny, respektive jsou vyvráceny zjištěními ohledně personálních vztahů a vnitřní struktury svěřenských fondů (nastavení správy řízení svěřenských fondů).
82. Žalobkyně dále opakovaně zdůrazňuje formální rovinu věci, např. skutečnost, že rubopisy akcií společnosti AGROFERT jsou podepsány svěřenským správcem, a nikoli Ing. A. B., a proto je zřejmé, že práva s nimi spojená může vykonávat jen svěřenský správce. S podstatou této argumentace se žalovaný implicitně vypořádal tím, že vysvětlil, že pro posouzení věci je stěžejní faktický vliv Ing. A. B. I kdyby svěřenský správce hypoteticky prosadil na valné hromadě společnosti AGROFERT proti zájmům Ing. A. B. rozhodnutí, které mu stanovy této společnosti formálně dovolují, vystavoval by se následkům porušení povinností plynoucích ze statutu svěřenských fondů. Z popsaného celkového nastavení fungování fondů a personálního propojení svěřenských správců a protektorů s Ing. A. B. je evidentní, že takový scénář je toliko hypotetický. Bylo by proto nadbytečné, aby žalovaný prováděl žalobkyní navržené důkazní prostředky – výpisy z obchodních rejstříků, zápisy z valných hromad a výroční zprávy společnosti AGROFERT, jimiž chtěla žalobkyně deklarovat, že podstatné aspekty činnosti společnosti vykonával vahou svých akcionářských práv svěřenský správce. Takovéto důkazní prostředky by mohly prokázat pouze formálně nastavené vztahy ve společnosti AGROFERT, zatímco pro posouzení věci je stěžejní faktický stav věci. Uvedené hodnocení dovodil žalovaný ve svém rozhodnutí, s nímž se soud ztotožňuje a na jeho odůvodnění odkazuje. Ačkoli ministr reagoval na obsáhlé rozkladové námitky stručněji v porovnání s rozsahem rozhodnutím žalovaného, soud to nepovažuje za vadu jeho rozhodnutí právě proto, že žalobkyně v rozkladu předeštlou obranu, kterou už výslovně či implicitně vyvrátil žalovaný. Za této situace postačovalo, že ministr citoval stěžejní pasáže rozhodnutí žalovaného a v podrobnostech na ně odkázal.
83. K uvedenému závěru dospěl soud i na základě výkladu zákona o střetu zájmů, resp. jeho eurokonformního výkladu, s ohledem na Nařízení 2018/1046. Ostatně Komise označila jako nezpůsobilé všechny projekty týkající se skupiny společností AGROFERT, financované z prostředků EU již po 9. 2. 2017, tedy před účinností Nařízení 2018/1046 (viz str. 10 a 11 Souhrnné zprávy).
84. K argumentaci žalobkyně ohledně aplikace čl. 61 Nařízení 2018/1046 lze odkázat na dosavadní judikaturu správních soudů. Výkladem tohoto článku se podrobně zabýval Městský soud v Praze např. v rozsudku ze dne 12. 4. 2021 č. j. 18 A 6/2020-224, se zřetelem na již zmiňovaný nálezn Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/17, a mimo jiné dospěl k závěru, že „*právo EU a jeho úprava střetu zájmů (resp. ochrany finančních zájmů EU obecně) je rozhodná nejen pro přijetí (přísnější) národní úpravy střetu zájmů a přezkumu její ústavnosti, ale také pro výklad a aplikaci v praxi – při výkladu sporných ustanovení zákona o střetu zájmů je podle Ústavního soudu nutné vycházet z jejich eurokonformního výkladu (srov. též body 108 a 109 nálezu)*“. Jestliže orgány Komise na základě analyzované dokumentace zjistily možný vliv Ing. A. B. na rozhodnutí horizontálních orgánů (schvalovaných na úrovni vlády) při realokaci finančních prostředků mezi operačními programy a na řízení řídicích a kontrolních systémů operačních programů, je nutno při promítnutí tohoto auditního zjištění do rozhodovací činnosti žalovaného zohlednit unijní právní úpravu, konkrétně čl. 61 Nařízení 2018/1046. Zmiňované nařízení je závazným a přímo použitelným předpisem unijního práva. Podle čl. 3.2.2 *Pokynů k zabránění střetu zájmů a jeho řešení podle finančního nařízení* se čl. 61 Nařízení 2018/1046 vztahuje na jakýkoli krok učiněný kýmkoli, kdo je

odpovědný za rozhodovací proces související s plněním rozpočtu EU a/nebo kdo tento proces může řídit a/nebo jej ovlivňovat. Podíl takové osoby však musí být dostatečně významný: musí mít určitou míru prostoru pro uvážení nebo kontrolu nad plněním rozpočtu (tj. pravomoc jednat nebo dávat pokyny těm, kdo jednají; poskytovat poradenství nebo stanoviska těm, kdo jednají). V následujících ustanoveních článku se uvádějí příklady osob na jakékoli úrovni podílejících se na plnění rozpočtu EU, a to včetně přípravy na tuto činnost, tudíž spadajících do oblasti působnosti článku 61 Nařízení 2018/1046, např. člen vlády, který má přímou nebo nepřímou pravomoc dávat pokyny nebo ovlivňovat orgán nebo útvar, jenž spravuje finanční prostředky EU (relevantní to je v případě, že existuje riziko, že tato pozice vyvolá konkrétní situace, při kterých by mohlo dojít ke střetu zájmů nebo které by jako střet zájmů mohly být vnímány). Lze proto zobecnit, že jestliže čl. 61 Nařízení 2018/1046 vnímá střet zájmů širěji, když jej neomezuje pouze na samotné přiznání dotace, ale na širší proces, včetně přípravy atd., je právě toto širší pojetí střetu zájmů při rozhodování žalovaného nutno zohlednit a aplikovat.

85. S ohledem na zde vyložené je soud přesvědčen o správnosti závěru žalovaného, že funkci předsedy vlády jakožto veřejného funkcionáře je namíste podřadit pod čl. 61 Nařízení 2018/1046, a to pod pojem „jiné osoby, včetně vnitrostátních orgánů na všech úrovních, podílející se na plnění rozpočtu ve sdíleném řízení, včetně přípravy na tuto činnost“. Žalovaný tak uvedeným článkem zmiňovaného nařízení argumentoval pro daný případ zcela přílehavě. Soud shodně s žalovaným shledal, že v posuzované věci objektivně mohlo dojít ke střetu soukromého zájmu se zájmem veřejným u téže osoby naplňující charakteristiku osob Nařízení 2018/1046. Je třeba zdůraznit, že postačí, existuje-li jen možnost jednání na straně osoby podílející se na plnění rozpočtu Unie, které by mohlo uvést její zájmy do střetu se zájmy Unie. Touto osobou byl Ing. A. B., který byl ke dni uzavření Dohody ve funkci předsedy vlády. Kromě pravomocí svěřených mu v takové funkci přímo Ústavou České republiky, má předseda vlády reálný vliv rovněž na tvorbu rozpočtu, v jehož rámci se stanoví priority vlády, mimo jiné i v oblasti Evropských strukturálních a investičních fondů, kdy vláda schvaluje vymezení dotačních programů. Uvedené pravomoci předsedy vlády spolehlivě objasnili žalovaný v rozhodnutí i ministr v napadeném rozhodnutí (které z hlediska soudního přezkumu tvoří jeden funkční celek) včetně toho, že zmínili usnesení vlády ze dne 9. 7. 2014 č. 532, jímž byl schválen Program rozvoje venkova České republiky na období 2014–2020. Soud má ve shodně s žalovaným rozpor Dohody s čl. 61 Nařízení 2018/1046 za řádně zjištěný a prokázaný. Soud nikterak nezpochybnuje závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2024 č. j. 10 Afs 136/2022-93, který zmiňuje žalobkyně, a v němž se soud zabývá naplněním doložky obcházení, tj. umělého vytvoření podmínek pro získání dotace. V tamním posuzovaném případě se však jednalo o situaci skutkově odlišnou než v nyní posuzovaném případě. Z tohoto důvodu soud z odkazovaného rozsudku ve svém odůvodnění nevychází.
86. Soud dále konstatuje, že žalovaný se námitkou týkající se porušení čl. 61 Nařízení 2018/1046, která byla vznesena v obdobném duchu ve správním i v soudním řízení, dostatečně zabýval. Smyslem soudního přezkumu není stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené a pouze tak žalobkyni poskytnout „jinou“ či „lepší“ odpověď na její námitky, soud proto odkazuje na odůvodnění rozhodnutí žalovaného i napadeného rozhodnutí, která považuje za řádná a věcně správná a ztotožňuje se s nimi.
87. Soud doplňuje, že žalovaný nebyl v přezkumném řízení vázán rozhodnutím Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 26. 9. 2019 č. j. 117665/2019/KUSK, který na podkladě zkoumání naplnění předpokladů § 4a zákona o střetu zájmů konstatoval, že Ing. A. B. neovládá společnosti náležející do skupiny AGROFERT. Shodnou námitkou se soud zabýval již v předchozích rozsudcích týkajících se obdobné tematiky. Např. v rozsudku sp.

zn. 18 A 6/2020 soud uvedl, že krajský úřad rozhodoval pouze ve věci přestupku podle § 23 odst. 1 písm. b) zákona o střetu zájmů, tedy o jednání, jež mělo být v rozporu s § 4a odst. 1 zákona, omezujícího „vlastnictví médií“ veřejnými funkcionáři, nevyjadřoval se k otázce naplnění podmínky § 4c zákona z pohledu rozhodování o nároku na poskytnutí dotace. Jeho závěry tudíž nejsou pro nyní posuzovanou věc relevantní a správní soud jimi není vázán (viz § 52 odst. 2 s. ř. s.). Je třeba připomenout, že řízení o přestupku je řízením o trestním obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čemuž nutně odpovídal i důkazní standard pro shledání viny a uložení sankce. Východiska platná pro řízení sankčního charakteru nelze automaticky přenést na řízení o zrušení veřejnoprávní smlouvy, které má sice pro žalobkyni také nepříznivé důsledky, nejedná se však o trest ve shora předestřeném smyslu. Pro kontext věci soud podotýká, že závěry krajského úřadu byly zpochybněny i Nejvyšším státním zastupitelstvím, které zmiňované rozhodnutí krajského úřadu označilo za nezákonné, byť nakonec nejvyšší státní zástupce nepodal žalobu ve veřejném zájmu podle § 66 odst. 2 s. ř. s. Také v tomto ohledu soud se ztotožňuje s argumentací žalovaného.

88. Lze shrnout, že Ing. A. B., který byl ke dni uzavření Dohody veřejným funkcionářem – předsedou vlády, v době uzavření Dohody nepřímo prostřednictvím svěřenských fondů uplatňoval rozhodující vliv ve společnosti skupiny AGROFERT, která je jediným společníkem žalobkyně. Ing. A. B. tedy žalobkyni ovládal ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů v tehdy účinném znění. Dohoda tak byla uzavřena v rozporu s tímto ustanovením. Ing. A. B. byl zároveň osobou, na niž cílí čl. 61 Nařízení 2018/1046 a ukládá jí pozitivní povinnost přijmout opatření k zamezení vzniku střetu zájmů či opatření k řešení již vzniklého střetu zájmů, ve vztahu k rozpočtu Unie. Dohoda tudíž byla uzavřena v rozporu s čl. 61 uvedeného nařízení.
89. *Ad začtvrté.*
90. Základním předpokladem pro zrušení veřejnoprávní smlouvy v přezkumném řízení je, že tato smlouva byla uzavřena v rozporu s právními předpisy (§ 165 odst. 2 správního řádu). V předchozí části rozsudku soud vyložil důvody, proč se tomu tak stalo.
91. Žalobkyně opakovaně namítá, že žalovaný nekonkretizoval, kdo a jakým konkrétním jednáním právní předpisy porušil. Takový požadavek však ze zákona nevyplývá a soud neshledává žádný důvod, proč by tomu mělo tak být. Rozhodné je, že uzavření Dohody odporovalo právním předpisům. To ovšem neznamená, že se k okolnostem konkrétní věci v přezkumném řízení nijak nepřihlíží.
92. Podle § 94 odst. 4 správního řádu, *jestliže po zahájení přezkumného řízení správní orgán dojde k závěru, že ačkoli rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, byla by újma, která by jeho zrušením nebo změnou vznikla některému účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí v dobré víře, ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, řízení zastaví.* Podle odst. 5 tohoto ustanovení *při rozhodování v přezkumném řízení je správní orgán povinen šetřit práva nabytá v dobré víře, zejména mění-li rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, nebo určuje-li, od kdy nastávají účinky rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení.*
93. Účinky rozhodnutí v přezkumném řízení blíže upravuje § 99 správního řádu. Podle odst. 3 tohoto ustanovení *pokud se ruší nebo mění rozhodnutí, jímž bylo přiznáno právo, a neodůvodňují-li okolnosti případu jiné řešení, určí správní orgán, že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne jeho právní moci nebo předběžné vykonatelnosti; bylo-li však přezkoumávané rozhodnutí vydáno na základě nesprávných či neúplných údajů uvedených žadatelem, určí správní orgán, že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne právní moci nebo předběžné vykonatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí.*

94. Před posouzením splnění těchto podmínek je třeba připomenout setrvalou judikaturu správních soudů, opírající se o rozhodovací praxi SDEU, podle níž za dodržení všech podmínek dotací jsou odpovědní výlučně příjemci podpor. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 8. 2012 sp. zn. 1 Afs 15/2012 pod bodem [33] připomenul: „*Skutečnost, že poskytovatel finančních prostředků opomněl upozornit na nesrovnalosti při provádění dané akce, nevylučuje ani neomezuje takovou odpovědnost. Opačný výklad by vedl ke stavu, kdy by byl příjemce dotace zbaven veškeré odpovědnosti za nesrovnalosti, které nebyly oznámeny poskytovatelem. Předpokladem práva dovolávat se legitimního očekávání je v takovém případě poskytnutí konkrétních ujištění ze strany příslušného orgánu, která mohou vzbudit legitimní očekávání u toho, komu jsou určena, a dále skutečnost, že tato ujištění jsou v souladu s použitelnými právními předpisy [rozsudek Soudního dvora ze dne 25. 3. 2010, Sviluppo Italia Basilicata (C-414/08, Sb. rozh. s. I-02559); viz zejména body 102 a 107 rozsudku]. Zásady legitimního očekávání se tak nemůže dovolávat příjemce, který se dopustil zjevného porušení platné právní úpravy [rozsudek Soudního dvora ze dne 13. 3. 2008, Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening a další (spojené věci C-383/06 až C-385/06, Sb. rozh. s. I-01561); bod 56]. Soudní dvůr proto neshledal, že by došlo k zásahu do zásady legitimního očekávání ani v případě, v němž příslušný vnitrostátní orgán nemohl v okamžiku, kdy rozhodl o poskytnutí pomoci, nevědět, že příjemce nedodržel pravidla pro zadávání veřejných zakázek, neboť vybral poskytovatele pověřeného uskutečněním operace financované z této pomoci ještě před tím, než mu byla pomoc poskytnuta [rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre (C-465/10)].“ Obdobné závěry dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudcích např. ze dne 17. 7. 2014 sp. zn. 10 As 10/2014, nebo ze dne 2. 8. 2023 sp. zn. 5 Afs 146/2022, anebo ze dne 17. 8. 2023 sp. zn. 1 Afs 66/2023. V tomto rozsudku (sp. zn. 1 Afs 66/2023) Nejvyšší správní soud konstatoval, že judikatura v oblasti dotací „je s touto obecnou, týkající se založení legitimního očekávání rozhodovací praxí, soudržná: legitimní očekávání vzniká v zásadě na základě jednání správního orgánu, který zároveň tímto jednáním zjevně nepřekročí zákonné meze. Je zřejmé, že kontrola u příjemce dotace nemůže založit legitimní očekávání svou dlouhodobostí (resp. jednotností a ustáleností jako tomu je v případě rozhodovací praxe), toto kritérium je tedy ve prospěch příjemců dotace modifikováno tak, že legitimní očekávání může být založeno též aktivním jednorázovým jednáním správních orgánů – poskytnutím konkrétních ujištění. Absencí aktivního jednání ze strany kontrolujícího správního orgánu v konkrétním případě (např. proto, že bylo pochybení příjemce jednoduše přehlédnuto) nemůže dojít ke vzniku legitimního očekávání.“ Tyto judikатурní závěry se sice týkaly částečného nevyplacení již přiznané dotace, případně vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně při použití dotace, a nikoli zrušení veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace v přezkumném řízení, přesto jejich závěry lze aplikovat i v nynější věci, neboť ve všech těchto případech již příjemcům vzniklo právo na obdržení finančních prostředků, splní-li všechny dotační podmínky Dohody. Soud připomíná právní větu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2025 č. j. 10 Afs 157/2024-62, který ve věci dotací poskytnutých Fondem a spolufinancovaných z EU uvedl: „*Stanoví-li pravidla pro poskytnutí dotace, že projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou od okamžiku podání žádosti o dotaci do konce lhůty vázanosti projektu na účel, pak toto pravidlo platí také pro zákaz střetu zájmů ve smyslu § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů. Uvedenou podmínku proto musí žadatel splňovat po celou dobu vyřizování žádosti o dotaci.*“*
95. Na základě uvedených východisek soud ve shodě s žalovaným shledal, že žalobkyně nenabyla v dobré víře žádná práva hodná soudní ochrany. Ministr v napadeném rozhodnutí poukázal na to, že žalobkyně neobdržela žádné konkrétní ujištění, že je její dotační projekt zcela bezvadný; to sama připouští žalobě. Též uvedla, že požadavek na vyplacení dotace založila na nevyvrácené domněnce poctivosti a dobré víry (viz § 7 občanského zákoníku) spolu se skutečností, že ve své žádosti o dotaci neuvedla žádné nesprávné, neúplné či

zavádějící informace o svém právním postavení, na uzavření Dohody, a i na skutečnosti, že projekt v dobré víře řádně realizovala.

96. Proti právům žalobkyně nabytým Dohodou stojí v první řadě veřejný zájem na ochraně veřejných rozpočtů, neboť jde o částku poskytnutou i z národních zdrojů České republiky. Žalobkyni je třeba přisvědčit, že neoprávněné vyplacení dotace z veřejných rozpočtů *samo o sobě* ke zrušení veřejnoprávní smlouvy v přezkumném řízení (natož s účinky *ex tunc*) nepostačuje. Takový důvod totiž z povahy věci existuje u každé veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace, proto by musela být v přezkumném řízení zrušena automaticky každá taková smlouva uzavřená v rozporu s právními předpisy, a to by nebylo v souladu s výše citovanými judikaturními východisky. V dané věci je třeba uvést následující. České veřejné rozpočty nebyly dotčeny jen v rozsahu dotace vyplacené z národních zdrojů, ale také v rozsahu spoluúčasti EU na daném projektu (49,5 %). Z auditních zjištění Komise přitom vyplývalo, že existence střetu zájmů Ing. A. B. je důvodem pro následné neproplacení dotace členskému státu ze strany EU. Tyto závěry byly potvrzeny prováděcím rozhodnutím Komise č. 2022/908 z 8. 6. 2022, kterým z financování byly vyloučeny některé výdaje vynaložené členskými státy v rámci Evropského zemědělského záručního fondu a EZFRV. Soud zdůrazňuje, že tato obava z následného neproplacení dotace by nemohla způsobit nezákonnost veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 Afs 9/2023 ze dne 27. 9. 2023 *a contrario*), ale v přezkumném řízení ji lze zohlednit v rámci poměrování protichůdných zájmů podle § 94 a § 99 správního řádu. K tomuto též Nejvyšší správní soud v rozsudku shora zmiňovaném č. j. 10 Afs 157/2024-62 pod bodem [25] dovodil, že „*k neproplacení dotace Komisí by došlo z důvodu střetu zájmů, a právě proto Česká republika nebyla ochotna financovat předložený projekt za situace, kdy by s určitostí následně nedošlo k proplacení těchto finančních prostředků Evropskou komisí. V tomto případě by se totiž jednalo o stoprocentní financování ze státního rozpočtu, na čemž ze zcela pochopitelných důvodů Česká republika neměla zájem.*“
97. Veřejný zájem je třeba v této souvislosti chápat v širším slova smyslu. Při jeho posuzování je třeba přihlédnout i k absolutní výši neoprávněně vyplacených prostředků (výpadek jednotek miliard korun způsobí státu nepochybně větší komplikace než výpadek stovek tisíc korun) i v kontextu skutečností, že totožná situace nastala již v dalších dotačních řízeních společností skupiny AGROFERT. Žalovaný poukázal na to, že u obdobných projektů skupiny těchto společností, na které dopadají auditní zjištění Komise, a u nichž byla administrace žádosti pozastavena, nebylo dosud vyplaceno 581 418 529 Kč. Tato částka by nepochybně měla dopad do národních zdrojů České republiky. Bez ohledu na to, zda je částka uvedená žalovaným skutečně přesná, když k ní žalovaný ničeho nedoložil, je zjevné, že popsáním způsobem je u dotací poskytnutých Fondem dotčená částka x-násobně vyšší než nyní posuzovaná. Městskému soudu v Praze je z úřední činnosti známo, že v současné době u více senátů jsou aktuálně vedena další řízení o žalobách společností skupiny AGROFERT brojících proti shodnému zrušení veřejnoprávních smluv v přezkumných řízeních. V nich zastupuje tamní společnosti skupiny AGROFERT proti žalovanému stejná zástupkyně, jako v dané věci. Uvedená úvaha žalovaného podle soudu obstojí.
98. Nelze přisvědčit žalobkyni, že i v případě neproplacení části dotace ze strany EU by existoval převažující veřejný zájem na podpoře projektu, který má splňovat veřejně prospěšné cíle sledované příslušným dotačním programem. Nutnou součástí úvah o podpoře každého projektu je totiž nejen jeho přínos v absolutních číslech, ale také relativně, ve vztahu k vynaloženým nákladům. Nelze presumovat, zda Fond by byl ochotný zafinancovat projekt i bez podpory z EU. Nelze též odhlédnout od toho, že takové finanční prostředky by se v národním rozpočtu, ani nemusely nacházet, Fond by je musel získat na úkor někoho jiného. K tomuto nelze nezmínit, že zjištěný střet zájmů vyvolává legitimní

pochybnosti, zda projekt žalobkyně odpovídá cílům dotačního programu, a zda by došlo k uzavření Dohody, pokud by nebyl předsedou vlády Ing. A. B. Právě s ohledem na uvedené je třeba hodnotit veřejný zájem na ochraně českých veřejných rozpočtů.

99. Soud v návaznosti na výše uvedené hodnotí i specifické okolnosti posuzované věci, jež jsou při hodnocení (hypotetické) dobré víry žalobkyně zásadní. Z důvodu porušení § 4c zákona o střetu zájmů je nastoleno riziko, že Fond při hodnocení žádosti o dotaci a při uzavření Dohody, nepostupoval podle zákonem předepsaných pravidel. Jinými slovy, že s žalobkyní uzavřel Dohodu právě v důsledku veřejné funkce Ing. A. B. Soud nyní nemůže zjišťovat, jestli tomu tak skutečně bylo, a objektivně to nebylo ani v silách žalovaného. Ale právě kvůli nemožnosti faktické reálné kontroly všech vnitřních procesů ve státní správě vedené veřejným funkcionářem ovládajícím významné příjemce nenárokových dotací, existují pravidla pro střet zájmů, která zakazují poskytnout dotaci společností, v nichž drží alespoň 25% podíl společnost ovládaná veřejným funkcionářem. Jestliže došlo k porušení těchto pravidel, nelze připustit, aby z tohoto porušení těžily společnosti fakticky ovládané tímto veřejným funkcionářem, mezi které patří i společnost žalobkyně (porušení zákona by tím bylo legitimizováno tímtož porušením zákona).
100. Žalobkyně citovala z nálezu Ústavního soudu I. ÚS 17/16 ze 4. 9. 2018, podle něž „[v] případech čistě vertikálních vztahů, v nichž byly nezákonným rozhodnutím založeny oprávnění nebo výhoda jednotlivce oproti stavu, který měl podle objektivního práva nastat, avšak který v důsledku nezákonnosti nenastal, je nutno důvěru v akty veřejné moci a právní jistotu nabytí práv pokládat za zásadní a ustoupit od její ochrany pouze za situace ohrožení vskutku závažného veřejného zájmu. Je totiž věcí státu, aby ve správních řízeních, která vede, nechyboval, a pokud k tomu přeci jenom dojde, aby zásadně nesl následky svých pochybení. Nezbytnost ochrany důvěry v akty veřejné moci a z nich nabytých práv však může být oslabena tam, kde není dána dobrá víra v jejich správnost či zákonnost. Platí přitom, že dobrá víra se předpokládá a je na veřejné moci, aby její existenci vyvrátila.“ Postup žalovaného těmito východiskům neodporuje, neboť důvěra v Dohodu jakožto akt orgánů veřejné moci byla podstatně narušena již tehdy existujícím střetem zájmů. Jinými slovy tím, že Fond uzavřel veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace se společností, jejíž jedinou společníci prostřednictvím jiné společnosti byla společnost ovládaná veřejným funkcionářem, dokonce předsedou vlády. Právě v důsledku tohoto porušení § 4c zákona o střetu zájmů vyvstaly legitimní pochybnosti, zda orgán státu v daném dotačním řízení vůbec „mohl nechybovat“. Za takové situace nelze klást následky tohoto pochybení slepě k tíži státu bez ohledu na již zmiňované okolnosti věci. Opačný přístup by vedl k naprostému vyprázdnění zákona o střetu zájmů a popření jeho účelu. V nynější věci tedy existuje vskutku závažný veřejný zájem ve smyslu citovaného nálezu, jenž opodstatňuje zásah do důvěry ve správnost aktů veřejné moci.
101. Z uvedeného soud dovozuje, že žalobkyně žádná práva v dobré víře nemohla nabýt. I kdyby žalobkyně právo na poskytnutí peněžních prostředků v dobré víře nabyla, pak by nad nimi výrazně převážila újma hrozící veřejnému zájmu.
102. Žalobkyně svou dobrou víru opírá též o argumentaci, že v době uzavření Dohody „vůbec nikdo nevykládal příslušné právní předpisy způsobem, jakým tak nyní činí žalovaný“. Soud se ztotožňuje se žalobkyní, že v době, kdy byl Ing. A. B. v čele vlády, skutečně neexistoval žádný autoritativní výklad soudu k § 4c zákona o střetu zájmů. Jeho absence však nemůže zbavit žalobkyni odpovědnosti tím spíš, že výklad správních orgánů, souladný s Auditem Komise, považuje soud za zcela racionální a předvídatelný. Právní názor žalovaného nedokládá jeho podjatost, jak se domnívá žalobkyně, stejně jako skutečnost, že žalovaný bude rozhodovat také o návrhu žalobkyně na zaplacení dotace. Jedná se o spory z téže veřejnoprávní smlouvy, o dvě procesně odlišná uchopení téhož sporu, je proto přirozené, že k jejich rozhodnutí je příslušný totožný správní orgán.

103. K účinkům zrušení Dohody soud připomíná, že veřejnoprávní smlouvou je žadateli o dotaci přiznáno právo na poskytnutí dotace, a v takovém případě správní orgány *zásadně* ruší smlouvu ode dne účinnosti rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení. Z tohoto pravidla existují dvě výjimky: 1) odůvodňují-li okolnosti případu jiné řešení, nebo 2) byla-li smlouva uzavřena na základě nesprávných nebo neúplných údajů uvedených žadatelem o dotaci.
104. Soud souhlasí se žalobkyní, že správní orgány nepoukázaly na žádné nepravdivé či neúplné údaje, které by uvedla v žádosti o dotaci, a proto podmínka ad 2) naplněna nebyla. Ministr však na tuto podmínku odkázal pouze podpůrně, jak je zřejmé ze samého závěru jeho rozhodnutí na str. 8: *„K otázce stanovení účinků Rozhodnutí ministerstva k datu uzavření Dohody se konstatuje, že pokud v daném případě bylo prokázáno, že Žadatel není způsobilým příjemcem dotace z důvodu porušení § 4c zákona o střetu zájmů, pak nelze nezákonnost napravit jiným způsobem než tím, že Dohoda je zrušena s účinky ex tunc. Nadto je třeba uvést, že jak již bylo výše uvedeno, tak za správnost a úplnost poskytovaných údajů, jakož i dodržení všech podmínek dotace je odpovědný příjemce dotace (Žadatel), nikoliv poskytovatel dotace. Vzhledem k této skutečnosti je tak co do určení účinků Rozhodnutí ministerstva naplněn rovněž § 99 odst. 3 správního řádu in fine.“* Tato dílčí nepřesnost uvedená nad rámec vyřčeného (viz: *„Nadto je třeba uvést ...“*) nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť zrušení Dohody k okamžiku jejího uzavření odůvodňovaly okolnosti případu shora uvedené. V případě uzavření veřejnoprávní smlouvy v rozporu s § 4c zákona o střetu zájmů neexistuje totiž jiná možnost než tuto smlouvu v přezkumném řízení zrušit s účinky k datu jejího uzavření. Žalovaný však použil správná právní východiska, zohlednil relevantní veřejný zájem i jeho širší kontext, a s ohledem na specifické okolnosti uzavření Dohody, plynoucí z porušení § 4c zákona o střetu zájmů a z čl. 61 Nařízení 2018/1046, je jeho závěr správný. Ministr ve svém rozhodnutí doplnil úvahy týkající se výlučné odpovědnosti žadatele za splnění dotačních podmínek i absence konkrétního ujištění o souladnosti žádosti žalobkyně s těmito podmínkami. Podle soudu tím nepopřel důvody vyložené žalovaným, důvody se naopak vzájemně doplňují. Zároveň soud nesouzní se žalobkyní, že tato skutková zjištění nemají oporu ve správním spisu, a nemůže být tedy řeč o porušení zásady dvojinstančnosti řízení.
105. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud v již připomenutém rozsudku v související věci č. j. 10 Afs 157/2024 pod bodem [32]: *„Z povahy přezkumu prováděného ve správním soudnictví ostatně ani nelze dovodit, že by správní soud měl svoji argumentaci redukovat na potvrzení nebo vyvrácení důvodů, na kterých je založeno napadené správní rozhodnutí. Správní soud je totiž oprávněn tuto argumentaci doplnit, popřípadě zasadit do širšího kontextu. Jen tak lze totiž hovořit o soudním přezkumu, prováděném v rámci tzv. plné jurisdikce. Ztotožnil-li se proto v nyní posuzované věci městský soud se skutkovými a právními závěry žalovaného a současně nalezl pro tyto závěry i další právní argumentaci, nelze v tomto postupu shledat nic excesivního a nezákonného ...“*
106. Soud proto shrnuje, že i po dobu existence svěřenských fondů byl Ing. A. B. ve vztahu ke společnosti AGROFERT *ovládající osobou* ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů, ve znění účinném do 31. 12. 2023. K tomuto závěru soud dospěl na základě deklarovaného účelu svěřenských fondů, jímž byla především ochrana zájmů Ing. A. B. a pravidel jejich vnitřního fungování, nastavených v jejich statutech, ale i s ohledem na obsazení orgánů svěřenských fondů osobami blízkými Ing. A. B. či jinak s ním spojenými. Zákaz poskytnout dotaci společnosti, v níž má veřejný funkcionář stanovený podíl, obsažený v § 4c zákona o střetu zájmů, se přitom nevztahuje jen na dotace poskytované podle zákona č. 218/2000 Sb., nýbrž i na dotace poskytované podle zákona o SZIF. Jelikož Ing. A. B. byl v době uzavření Dohody veřejným funkcionářem ve smyslu zákona o střetu zájmů, a to ve vrcholné funkci předsedy vlády (což není předmětem sporu), nemohla být podle zákona o SZIF poskytnuta dotace žádné obchodní společnosti, korporaci, v níž by společnost AGROFERT vlastnila alespoň

podíl ve výši 25 %, což bylo v daném případě naplněno. Rovněž bylo shledáno porušení čl. 61 Nařízení 2018/1046, které ukládá osobám „*podílejícím se na plnění rozpočtu ve sdíleném řízení, včetně přípravy na tuto činnost*“, povinnost přijmout opatření k zamezení vzniku střetu zájmů či opatření k řešení již vzniklého střetu zájmů, ve vztahu k rozpočtu Unie. Obdobně jako tomu bylo u ust. § 4c zákona o střetu zájmů, i zde bylo naplnění předmětného článku shledáno v okolnosti, že Ing. A. B. ve funkci předsedy vlády byl v době uzavření Dohody osobou ovládající žalobkyni. Dohoda tudíž byla uzavřena v rozporu s čl. 61 Nařízení 2018/1046. S ohledem na tento specifický důvod nezákonnosti Dohody, jenž vyvolával legitimní obavy o funkčnosti mechanismů ochrany veřejného zájmu při poskytování dotací, žalovaný neměl jinou možnost než zrušit Dohodu ke dni jejího uzavření zpětně. Žalovaný přitom nepřekročil prekluzivní lhůty pro zahájení přezkumného řízení, jelikož ta byla včas přerušena v důsledku oznámení úkonů týkajících se vyšetřování této finanční nesrovnalosti žalobkyni.

7. Závěr a náklady řízení

107. Na základě všech shora uvedených skutečností soud neshledal žalobu důvodnou, proto podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ji zamítl.
108. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti, soud jejich náhradu přiznat nemohl.
109. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu jeho nákladů, soud jí neuložil žádnou povinnost a neshledal ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele, které by odůvodnily odlišný postup (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Praha 17. června 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.